

༄༅། །བཀའ་བསྟུ་གསུམ་གྱི་སྒྲོར་ལ་

དཔུང་པ།

མཛད་པ་པོ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་མཆོག་

2019

འཕུལ་དེབ་ཨང་། ༡༥

1) སྤྱིར་བཏུ་བསྟུན་འོན།	1
2) མདོ་སྟོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཏུ་བསྟུན།	2
3) སངས་རྒྱལ་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བའི་བཏུ་བསྟུན་ཡེ་གེར་འཁོད་པ་ཡོད་ཅིང་དབྱེད་པ།	23
4) གསང་སྟགས་ཀྱི་བཏུ་བསྟུན།	24
5) རྟོག་གི་འབར་བ་རྩལ་པ་པོ་སུ་ཡིན་ལ་དབྱེད་པ།	25
6) སྤྱོད་འཇུག་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཏུ་བསྟུན་སྟུབ་པ།	29
7) དབྱེ་མ་སྟོང་པོ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཏུ་བསྟུན་སྟུབ་པ།	32
8) མདོ་སྟོན་རྒྱལ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཏུ་བསྟུན་སྟུབ་པ།	35

འབྲུལ་དེབ་འདི་ནི་པོད་སྤེང་གཉིས་པ་སྐབ་དབང་དགོངས་རྒྱན་སྟོད་ཆའི་ནང་ནས་ཟུར་
བཏོན་གྱི་ཆོས་ཆེན་ཞིག་ཡིན། པོད་སྤེང་གཉིས་པ་སྐབ་དབང་དགོངས་རྒྱན་གྱི་སྟོད་ཆ་ནི་
པོད་སྤེང་ནང་གཉིས་ནས་ཐེངས་བདུན་ཙམ་དཔར་བསྐྱུན་བྱས་ཟིན། ཡིན་ན་ཡང་ད་དུང་
དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མ་ཞིག་ལ་མ་རེག་པས། ད་རེས་ཅུང་གཟིགས་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་ཡ་མའི་
ལེགས་བཞད་གཅེས་སྟོངས་ཁང་ནས་འབྲུལ་དེབ་ལ་བསྐྱུན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་རེད་ཅག་
ནི་ཤེས་ཆ་དཔན་པས་ནོར་འཛོལ་གྱི་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ལ་བཟོད་གསོལ་དང་རྗེས་སུ་
བཅོས་སྒྲིག་བྱེད་ཆོག་པས་ལམ་སྟོན་གྱི་དགོངས་འཆར་གནང་བ་ལ་ཡི་རང་གིས་རེ་སྐྱུག་
བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཀྱལ་བའི་བཀའ་བསྟུ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་པ།

ཀྱལ་ཀུན་མཐུན་བཅེ་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་པས་ཀྱང་།།

མཐུན་དཔྱོད་རལ་གྱིའི་སོ་ཁ་ཆེས་ནོ་བའི། །

དེན་ཅན་སྒྲ་མ་འདས་དང་ཞལ་བཞུགས་ཀྱི། །

དགྲེས་བཅེ་ཉིན་བྱེད་སྒྲ་བ་བདག་ལ་ཕོ་བས། །

ཞེས་བཀའ་བསྟུ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ལ་དབྱད་པ་ལ་གསུམ། སྤྱིར་བཀའ་
བསྟུའི་དོན་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བཀའ་སྟུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་ལོག་མི་འབྱུང་
བ་དང་རྒྱུན་གནས་པའི་ཆེད་དུ། དག་བཅོམ་དུ་མ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཆོག་པ་ཏེ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་བྱེ་ནས་བཀའ་ཡིན་པ་ནམས་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་བསྟུ་བ་ལ་བཀའ་བསྟུ་ཞེས་གྲགས། དཔེར་ན། བཀའ་བསྟུ་དང་པོའི་སྐབས་
སུ་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་བསྐྱེད་དང་འཐོར་ཞིག་མི་འགོ་བའི་ཆེད་དུ་དག་བཅོམ་པ་
ལྟ་བུརྒྱས་དཔང་པོར་བྱས་ཏེ་སྤྲེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་ལྟག་ཆད་མེད་པར་
སྟོ་ལ་བཏོན་པ་ལྟ་བུ་དང་། བཀའ་བསྟུ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་མི་རུང་བའི་གཞི་བཅུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་ལོག་ཡིན་པར་ཞེས་པའི་ཆེད་དུ་
དག་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱས་དཔང་པོར་བྱས་ཏེ་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་སུན་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་

དང་། བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་བྱེ་བྲག་སྡེ་པ་བཙེ་བ་བྱུང་རང་རང་གི་བྱ་བ་
མཐའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་མིན་ཚད་པ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་དབང་གིས་ནང་པའི་
དགོན་སྡེ་ནམས་འཛོལ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ན་དེ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བཀའ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་བཀའ་བསྟུ་ཞེས་གྲགས།

གཉིས་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་བཀའ་བསྟུ་དང་། སྤྲགས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཀའ་བསྟུ་དང་།
ཞར་བྱུང་རྟོག་གི་འབར་བ་ཚུམ་པ་པོ་སུ་ཡིན་ལ་དབྱུང་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་
གསུམ། བཀའ་བསྟུ་དང་པོ་དང་། བཀའ་བསྟུ་གཉིས་པ་དང་། བཀའ་བསྟུ་གསུམ་
པའི་དོན་ལ་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་མའི་གོང་ལོ་༡༥༥༥༥ ་ དབྱིང་ཆེ་ཐ་ཆུང་གི་
སྐར་མ་ས་ག་ཉ་བའི་ཆེས་བཙེ་ལྷའི་རྩ་བ་མོར་རྩ་མཆོག་གོང་དུ་སྟོན་པ་བྱུང་ན་ལས་
འདས་པའི་ཆུལ་བསྟན། དེའི་དབྱུང་དེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བདེ་ཅན་མའི་ཕྱག་རྒྱ་
རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དབང་སྐྱེན་བདག་བྱས་ནས། འཕགས་པ་འོད་སྤང་ཆེན་པོས་དགེ་
འདུན་གྱི་གནས་བཏུན་མཛད་པའི་དབང་བཙེ་མ་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་གནས་པར་ཁས་
ལངས། གནས་དེར་དབང་བཙེ་མ་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་སྐབས་སྤྱི་བཙེ་གས་པ་གདན་དུ་བཏིང་
བའི་སྟེང་དུ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་འཛེགས་ཏེ། ཁ་མཉན་ཡོད་དུ་ཕྱོགས་ནས་
ཕྱག་ཐལ་མོ་སྤྱར། གདོང་མཆི་མས་བརྒྱན་ཞིང་སྟོན་པའི་གདངས་དང་བཅས་ཏེ།
འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྡེའི་སྡེ་
སྟོན་བསྟུས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་འོད་སྤང་ཆེན་པོས་མཛོན་པའི་སྡེ་སྟོན་དང་།
ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྟོན་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་ཆད་ལྷག་མེད་པར་སྟོ་ལས་
བཏོན་ནས་སྡེ་སྟོན་གསུམ་ཆང་བར་བསྟུས་པ་ལ་བཀའ་བསྟུ་དང་པོ་ཞེས་གྲགས།

འགའ་ཞིག་གིས་ཕྱགས་ཕྱགས་ལྟར་ན་སྤྱི་ལོ་འོ་གོང་གི་ལོ་(༡༩༡)པའི་དུས་དང་།
གནས་བརྟན་སྡེ་པའི་ཕྱགས་ལྟར་ན་(༡༩༥)ལོ་ལ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་
(༡༩༩)ཡིན་པར་གསལ།

བཀའ་བསྟུ་གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་འོ་གོང་ (༩༣༩) ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་
འགའ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་འདུལ་ཁྲིམས་བག་ཡངས་
སུ་སྤྱོད་པ་ བ། ཀུན་དགའ་བོའི་སློབ་མ་དབང་བཙུན་པ་བདུན་བརྒྱ་ལྟ་ཅིག་ཏུ་
ཆོག་པ་ཏེ། མི་རུང་བའི་གཞི་བཅུ་རེ་རེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པ་དང་འགལ་
བར་བསྐྱབས་ནས། དགེ་སློང་དེ་དག་གནས་དབྱུང་མཛད་པ་ལ་བཀའ་བསྟུ་གཉིས་
པ་ཞེས་གྲགས། བཀའ་བསྟུ་གཉིས་པ་མཛད་པ་ལོ་ནི། ལུང་ཐུན་ཆོག་པ་ལས། སྤྱོད་
ཁྲིམས་ཅན་ཅན་དེ་དང་ལྟ་ཅིག་གནས་པའི་གནས་བརྟན་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ཞིག་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ནས་རུང་བ་མ་ཡིན་པ་རུང་བར་ཡོངས་སུ་སྟོན་ཅིང་ཀུན་ཏུ་
སྤྱོད། རབ་ཏུ་སྤྱོད་ན་དེ་དག་ཁྲོད་ཀྱིས་བཏང་སྟོམས་གཞག་གམ་ཞེས་སྐྱས་པ་དང་
དེ་ཅང་མི་སྐྱ་བར་འདུག་གོ། ཞེས་པའི་བར་གནས་བརྟན་གྲགས་པ་ཡིན་པ་གསལ་
བར་གསུངས། དེས་ན་ལྷུ་ཆོས་འབྱུང་སོགས་ལས་ཉེར་སྐྱས་ཡིན་པར་གསུངས་
པ་ནི་ལུང་དང་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། ལྷུ་ཆོས་ཆོས་འབྱུང་དུ་གྲགས་པ་གང་པོ་
ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡང་བརྟག་དགོས་ཏེ། གང་པོ་བཀའ་བསྟུ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་
གནས་དེའི་དགེ་སློབ་ཡིན་པར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་པས། བཀའ་བསྟུ་
གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་བཞུགས་མིན་དབྱེད་གཞིར་སྒྲུང་ངོ་། །སྤྱིས་སུ་མཁས་པས་
མཛད་པའི་བསྟན་བཙུན་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ། བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་
དབང་བཙུན་པ་བདུན་བརྒྱ་ལ་གཅིག་གིས་མ་ཆང་བར་འདུས་ནས་བཀའ་བསྟུ་བར་

གསུངས་པ་ནི། ཐོག་མར་ཆོག་པ་པའི་སྐབས་སུ་ཆུ་རྒྱུ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པའི་དབང་གིས་གཞིའི་སྐྱ་མ་ཐོས་ནས་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི།
བཀའ་བསྟུ་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་དག་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱ་ཆ་ཆ་བས་བཀའ་བསྟུ་
མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་ཐུན་ཆོག་པ་ལས། དག་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱ་གཅིག་གིས་
མ་ཆང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀྱན་དགའ་བོ་དང་ལྡན་ཅིག་གནས་
པ་དག་འདུས་སོ། །དེའི་ཆེ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཆུ་རྒྱུ་འགོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གཞིའི་སྐྱ་མ་ཐོས་སོ། །ཞེས་དང་། དག་བཅོམ་པ་བདུན་
བརྒྱ་གཅིག་གིས་མ་ཆང་བས་དོན་དུ་གཉེར་བར་འདོད་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ཆེ་དང་
ལྡན་པ་ཆུ་རྒྱུ་ཡང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལངས་ཏེ། ཞེས་དང་།
དེས་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་གོང་ཁྱེད་དམར་བྱ་ཅན་ནས་མི་སྤང་བར་གྱུར་ཏེ། ཡངས་པ་
ཅན་དུ་ཕྱིན་ནས་འཁོར་གྱི་བྱམས་ཀྱི་སྒོར་འདུག་སྟེ་སྒོ་ལ་བརྟུངས་པ་དང་། ཞེས་
དང་། དེ་དག་ལས་ནི་གཞན་ཞིག་འདིར་འོངས་ཏེ། །ཆུ་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒོ་ན་
འདུག །དགེ་སྒོར་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་འོངས་སམ་ལེགས་པར་འོངས་སམ།
ནང་དུ་ཞུགས་ཤིག་ཅེས་སྟེས་པ་དང་། དེ་ནང་དུ་ཞུགས་སོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འག་
ཏུ་འཁོར་གྱི་བྱམས་སུ་ཞུགས་ནས་འདི་ལྟར་རང་རང་གི་སྟན་ལ་འདུག་གོ། །ཆེ་དང་
ལྡན་པ་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་ཀླན་རིམ་སུ་འདུག་པ་ལ་དངོས་པོ་བཅུ་བརྒྱས་པར་
ཞུགས་ཏེ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་དག་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་རུང་བར་བྱེད་པ་རུང་ངམ། ཞེས་པའི་
བར་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །བཀའ་བསྟུ་གཉིས་པ་འདི་ཡང་ལུང་ཐུན་ཆོག་པ་
ལས། སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་
དང་བཅུ་ལོན་ཏེ་རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་དང་། ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སྒོར་རྣམས་

གྲིས་རུང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུ་པོ་མདོ་སྡེ་ལས་འདས། འདུལ་བ་ལས་འདས།
སྟོན་པའི་བསྟན་པ་དང་བྲལ་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་དབྱ་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱས་ཡང་དག་
པར་བརྗོད་པས་བདུན་བརྒྱས་ཡང་དག་པར་བརྗོད་པ། བདུན་བརྒྱས་ཡང་དག་པར་
བརྗོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གཞི་ཏུ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་། །
བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པ་ནི། གྲེ་བྲག་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲེས་པ་རྣམས་ཡུལ་དུས་སྟོབ་
དཔོན་གྱི་གྲེ་བྲག་གིས་གངས་ཐ་དད་དུ་བགང་བ་ཅམ་ལས་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་
གཅིག་གི་རྗེས་འཇུག་དང་། དེ་དག་གི་བྱུ་བ་མཐའ་ཡང་སངས་རྒྱས་གཅིག་གི་བྱུ་བ་
མཐར་བསྐྱབས་ཏེ། རང་ཁྱལ་འཁྲུག་ཅོད་ཞི་བར་མཛད་པ་ལ་བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པ་
ཞེས་གྲགས། འདི་ལ་ཐོག་མར་གྲེ་བྲག་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་གྲེས་ཚུལ་དང་གངས་བཙེ་
ཚུལ་བཅས་ལུགས་མི་འབྲ་བ་ལྟ་བུར་བ་རྣམས་རེ་རེ་བཞིན་འཆད་ན།

ལུགས་དང་པོ་ནི། ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་རྩམ་ཨ་ཤོ་ཀ་སྟེ་
ཆོས་རྒྱལ་མུ་ངན་མེད་གྲིས་རྒྱལ་སྤིང་སྦྱོང་བའི་སྐབས་སུ། དགེ་འདུན་ནང་ཁྱལ་
ཅོད་པར་བྱུང་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་དང་པོར་དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་སྡེ་པ་དང་། གནས་
བརྟན་སྡེ་པ་གཉིས་ཏེ་རྩ་བའི་སྡེ་པ་གཉིས་སུ་གྲེས། དེའི་རྗེས་སུ་དགེ་འདུན་པལ་
ཆེན་སྡེ་པ་ཡང་རིམ་གྱིས། དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་སྡེ་པ་དང་། ཐ་སྙད་གཅིག་པ་དང་།
འཛིག་ཏེན་པས་འདས་པར་སྐྱ་བ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། བཏགས་པར་སྐྱ་བ་
དང་། མཆོད་ཏེན་པ་དང་། ཤར་གྱི་རི་བོ་པ་དང་། རུབ་གྱི་རི་བོ་པ་སྟེ་བརྒྱད་དུ་གྲེས།
གནས་བརྟན་སྡེ་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་གངས་རི་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་པ་
དང་། གནས་མ་བྱ་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་པ་དང་། བཟང་པོའི་ལམ་པ་དང་། ཀུན་
གྲིས་བཀའ་བ་དང་། མང་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་སྤྲས་པ་དང་། འོད་སྤང་པ་དང་། འཕོ་

བར་སྤྱོད་བ་དང་བཅུར་གྱིས་ཏེ། སལ་ཆེན་སྡེ་བ་བརྒྱད་བཅས་བྱེ་བྲག་སྡེ་བ་བཙུག་
བརྒྱད་དུ་གྱིས་སོ། །འདི་ལྟར་ན་རྩ་བའི་སྡེ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ཐམས་ཅད་ཡོད་
བར་སྤྱོད་བ་དང་མང་བཟུར་བ་གཉིས་གནས་བརྟན་པའི་ནང་དུ་འདུས་སོ། །སྤོབ་
དཔོན་དབྱིག་བཤེས་གྱིས་མཛད་པའི་གཞུང་ལུགས་བྱེ་བྲག་བཞོད་པའི་འཁོར་ལོ་
ལས། སལ་ཆེན་སྡེ་བ་ལ་བཞི་དང་ལྔ་ཞེས་དགྲ་གསུངས་པ་ནི། སལ་ཆེན་སྡེ་བ་ཅིས་
པའི་གངས་བརྒྱུད་ལས་མ་བྱུང་བས་ཡིག་སྐྱོན་ཡིན་ཞིང་། ཞོང་དུ་ཡང་དག་པར་
རྗེས་སུ་བསྐྱགས་ནས་མཆོད་རྟེན་པའི་སྡེ་དང་། རུབ་ཀྱི་རི་བོའི་སྡེ་དང་། བྱང་གི་རི་
བོའི་སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་བ་གསུམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་བྱང་གི་རི་བོའི་སྡེ་པལ་ཆེན་
སྡེ་པར་ཅིས་པ་ནི་ལྷག་པའི་སྐྱོན་ཏེ། འོག་དུ་པལ་ཆེན་སྡེ་བ་གངས་སྤོམ་གྱི་སྐྱབས་
སུང་མ་བྱུང་ཞིང་། རྟོག་གེར་འབར་བས་ལས་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ། དུལ་ལྷས་
གྱིས་བ་བཙུག་གསུངས་སྐྱབས་སུང་ཤར་རུབ་ཀྱི་རི་བོའི་སྡེ་བ་ལས་མ་བྱུང་
ངོ་། །འོན་ཀྱང་ལོ་ངོ་མཁན་སོས་གྱིས་བ་བཙུག་ནང་དུ་བྱང་རི་བ་དང་། དབུས་
བ་ཞེས་ཀྱང་བགངས་འདུག་པས་སྦྱར་དེ་འདྲའི་མིང་ཅན་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོད་པར་སྤྲང་
ངོ་། །གཞུང་དེ་ལས་གནས་བརྟན་པ་ལ་གྱིས་བ་བཙུག་བཙུག་སྐྱབས་སུ། ཞེས་བྱ་
བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་དུ་རབ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །ཞེས་གནས་བརྟན་པ་ལ་བཅུ་
གཅིག་གསུངས་པའང་། གནས་བརྟན་པ་དང་། གངས་རི་བ་སོ་སོར་ཅིས་པའི་རྫོས་
སྐྱོན་ཡིན་ཞིང་། འདི་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་རྟོག་གོ་འབར་བར་གསུངས་ཏེ།
གནས་བརྟན་པ་ཉིད་ལ། གངས་རི་བ་ཞེས་ཀྱང་བཛོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་
སོ། །བོད་དུ་འགྱུར་བའི་བསྟན་འགྱུར་ལ་འདི་འདྲ་བ་འགྱུར་སྐྱོན་ཤིན་ཏུ་མང་བས་
འགྱུར་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་ཤར་སྐྱོད་མི་མཛད་པར་འགྱུར་པན་ཚུན་བསྟར་དགོས་པ་

མན་ངག་ཡིན་ནོ། །བཤད་པ་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་རང་གི་སྒྲ་མ་རྒྱད་པའི་
མན་ངག་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དབྱིག་བཤེས་ཀྱང་བཤད་པ་འདི་རང་ལུགས་སུ་
འདོད་ལ། སྦྱར་རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས་གྲུས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གསུངས་ཀྱང་
སློབ་དཔོན་རང་གི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཉིད་ཡིན་པར་ངེས་སོ། །

ལུགས་གཉིས་པ་ནི། གནས་བརྟན་པ་དང་། དག་འདུན་པལ་ཆེན་པ་དང་།
ནམ་པར་བྱེ་སྟེ་སྦྲ་བ་སྟེ་ཅ་བའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དུ་བྲས་ཏེ་གྲུས་པ་བཙུག་དུ་
འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་གནས་བརྟན་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྦྲ་
བ་དང་། གནས་མའི་བྱའི་སྟེ་བ་གཉིས་སུ་གྲུས། དེ་ལས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྦྲ་བ་
ཡང་རིམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྦྲ་བ་དང་། མདོ་སྟེ་སྦྲ་བ་སྟེ་བ་གཉིས་གྲུས།
གནས་མ་བྱ་ཡང་རིམ་གྱིས་མང་པོས་བཀྱར་བ་དང་། ཆོས་མཆོག་པ་དང་། བཟང་
པོའི་ལམ་པ་དང་། ཁྱོང་ཁྱེར་དུག་པ་དང་སྟེ་བ་བཞིར་གྲུས་ཏེ་གནས་བརྟན་པ་སྟེ་བ་
དུག་ཏུ་གྲུས་སོ། །གཉིས་པ་དག་འདུན་པལ་ཆེན་སྟེ་བ་ཡང་རིམ་གྱིས་དག་འདུན་
པལ་ཆེན་པ་དང་། ཤར་གྱི་རི་བོ་པ་དང་། ལྷུ་གྱི་རི་བོ་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་རི་པ་
དང་། གངས་རི་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་པ་དང་། རྟོན་གྲུབ་པ་དང་། བ་ལང་གནས་པ་
དང་སྟེ་བ་བཙུག་དུ་གྲུས། གསུམ་པ་ནམ་པར་བྱེ་སྟེ་སྦྲ་བར་ཡང་རིམ་གྱིས་ས་སྟོན་
པ་དང་། འོད་སྤང་པ་དང་། ཆོས་སྤྲས་པ་དང་། གོས་དམར་པོ་དང་སྟེ་བ་བཞིར་
གྲུས་ཏེ་བྱེ་བྲག་སྟེ་བ་བཙུག་དུ་གྲུས་པར་བཤད་དོ། །

ལུགས་གསུམ་པ་ནི། བཙུན་ལྷན་འདས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་
དང་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་གྱི་དུས་སུ་བདུད་སྟེག་ཏོ་ཅན་བཟང་པོ་ཟེར་བའི་དག་སློང་གི་
ཆ་བྱད་འཛིན་པ་ཞིག་གིས་རྩ་འཕྲུལ་སྣ་ཆོགས་བསྟན་ནས། གཞི་ལྗེ་སྟོན་ནས་དག་

འདུན་དབྱེན་འབྱེད་བྱེད་པ་དང་། གནས་བརྟན་སྤྲུའེས་བྱ་བ་དང་། ཡིད་བརྟན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་མང་དུ་ཐོས་པ་དག་གི་གཞི་ལྗོ་བ་སྤྲུགས་པར་བྱེད། རྗེས་སུ་སྟོན་པར་བྱེད་
ཅིང་། གཞི་ལྗོ་ཡང་གཞན་ལ་ལན་གདབ་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་གཉིས་
དང་། ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་དང་། བདག་ཉིད་གསོ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་ལམ་ཡིན་
ཏེ། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལ་མ་འབྱེན་ཆེན་པོ་བྱང་
ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་སྡེ་པ་དང་། གནས་བརྟན་པ་སྡེ་སྡེ་པ་
གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ། ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙུ་གསུམ་ཀྱི་བར་དུ་འབྲུག་ལོང་གིས་གནས་པ་ལ་
མཐར་གནས་མ་བྱས་བསྟན་པ་ཡང་དག་པར་བསྟུས་སོ། །

དེས་བསྟན་པ་བསྟུས་རྗེས་སུ་འང་དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་པ་སྡེ་པ་གཉིས་སུ་
བྱས་ཏེ། ཐ་སྙད་གཅིག་པ་དང་། བ་ལང་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་བ་ལང་གནས་
པ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་། བརྟགས་པར་སྤྲུ་བའི་སྡེ་པ་གཉིས་སུ་
བྱས། ཡང་བ་ལང་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་གནས་བརྟན་མཆོད་རྟེན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་། མཆོད་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྡེ་པ་གཉིས་བྱང་བ་བཅས་བ་ལང་
གནས་པའི་སྡེ་པ་བཞི་བྱང་བ་དང་བཅས་བསྟོམས་པས་དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་སྡེ་པ་
དྲུག་ཏུ་བྱས། གནས་བརྟན་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྤར་གྱི་གནས་བརྟན་པ་དང་། གངས་
རི་པ་དང་སྡེ་པ་གཉིས་སུ་བྱས།

དང་པོའི་གནས་བརྟན་པ་ཡང་རིམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲུ་བ་དང་།
གནས་མའི་བྱའི་སྡེ་པ་དང་གཉིས་སུ་བྱས། དང་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲུ་བའི་ནང་
གསེས་རྣམ་པར་བྱེ་སྡེ་སྤྲུ་བ་ལ་མང་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་སྤྲས་པ་དང་། གོས་དམར་
བ་དང་། འོད་སྤང་པ་དང་སྡེ་པ་བཞི་བྱང་།

གཉིས་པ་གནས་མའི་བྱའི་སྡེ་པ་ལ་རི་ཆེན་པོ་དང་། མང་པོས་བཀྱར་བ་སྟེ་གཉིས་
བྱུང་། དང་པོ་རི་ཆེན་པོ་ལ་ཆོས་མཆོག་པ་དང་། ལམ་བཟང་བ་དང་སྡེ་པ་གཉིས་སུ་
གྱེས་པ་བཅས་གནས་བརྟན་སྡེ་པ་ལས་གྱེས་པ་བརྟུ་གཉིས་དང་པལ་ཆེན་སྡེ་པ་
ལས་གྱེས་པ་བྱུག་སྟེ་བྱེ་བྲག་སྡེ་པ་བཙོ་བརྒྱད་དུ་བཞེད་དོ། །

ལུགས་བཞི་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྟས་མཛད་པའི་སྡེ་པ་ཐ་དང་བསྟུས་
པ་ལས། ཤར་དང་རུབ་དང་གངས་རིར་གནས། །འཛིག་རྟེན་འདས་པར་སྟོབ་པའི་
སྡེ། །བཏགས་པར་སྟོབ་པའི་སྡེ་པ་དང་། །ལྷ་ཆོན་དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་པ། །གཞི་
ཀུན་པ་དང་འོད་སྟུང་སྡེ། །ས་སྟོན་སྡེ་དང་ཆོས་སྟུང་སྡེ། །མང་ཐོས་གོས་དམར་སྟོབ་
མ་དང་། །རྣམ་པར་སྡེ་སྟེ་སྟོབ་པའི་སྡེ། །ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟོབ་པ་ཡིན། །རྒྱལ་བྱེད་
ཆལ་གནས་འཛིགས་མེད་གནས། །གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་གནས་བརྟན་པ། །ས་
སྟོབ་རི་དང་སྟུང་བ་པ། །གནས་མ་བྱུ་ཡི་སྡེ་རྣམས་ནི། །ཀུན་གྱིས་བཀྱར་བ་རྣམ་པ་
གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཅ་བའི་སྡེ་པ་བཞི་སྟེ། དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་སྡེ་པ་
དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟོབ་པའི་སྡེ་པ་དང་། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་པའི་སྡེ་པ་
དང་། མང་བཀྱར་བའི་སྡེ་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལས་གྱེས་པ་ལྷ་སྟེ། ཤར་གྱི་རི་བོ་ལ་
གནས་པའི་སྡེ་པ་དང་། རུབ་གྱི་རི་བོ་ལ་གནས་པའི་སྡེ་པ་དང་། གངས་རི་ལ་གནས་
པའི་སྡེ་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་སྟོབ་པའི་སྡེ་པ་དང་། བཏགས་པར་སྟོབ་
པའི་སྡེ་པ་དང་ལྷ་འོ། །གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟོབ་པའི་སྡེ་པ་ལས་གྱེས་པ་
བདུན་ཏེ། གཞི་ཀུན་སྡེ་པ་དང་། འོད་སྟུང་སྡེ་པ་དང་། ས་སྟོན་སྡེ་པ་དང་། ཆོས་སྟུང་
སྡེ་པ་དང་། མང་ཐོས་གོས་དམར་སྡེ་པ་དང་། སྟོབ་མའི་སྡེ་པ་དང་། རྣམ་པར་སྡེ་སྟེ་
སྟོབ་པའི་སྡེ་པ་དང་བདུན་ནོ། །གསུམ་པ་གནས་བརྟན་སྡེ་པ་ལས་གྱེས་པ་གསུམ་ནི།

ཀྱུ་བྱེད་ཚལ་དུ་གནས་པའི་སྡེ་པ་དང་། འཇིགས་མེད་རི་ལ་གནས་པའི་སྡེ་པ་དང་།
གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སྡེ་པ་དང་གསུམ་མོ། །བཞི་པ་མང་
བཟུང་སྡེ་པ་ལས་གྲུང་པ་གསུམ་ནི། ས་སྟོག་རི་པ་དང་། སྤང་བ་པ་དང་། གནས་
མ་བྱ་པ་དང་གསུམ་མོ། །

ལུགས་ལྔ་པ་ནི། ལོ་ངོ་མཁན་པོའི་འདོད་པ་སྟེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་
བའི་སྡེ་པ་ལ་བཞི། དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆེན་སྡེ་པ་ལ་དུག །མང་བཟུང་སྡེ་པ་ལ་ལྔ།
གནས་བརྟན་སྡེ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ་བཙེ་བརྒྱད་དོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་ཚུལ་གྱི་ལོ་ངོ་
བ་ལས། སྡེ་པ་དུ་ཞེ་ན། བཞི་རྣམས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་ནི་བཞི་དོ། །དེ་བརྟན་པར་བྱ་སྟེ། འོད་སྤང་པ་དང་ས་སྟོན་སྟེ། །ཆོས་སྤང་བ་ཡི་
མིང་ཅན་རྣམས། །གཞི་ཀྱན་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་སྟེ། །འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་འབའ་ཞེག་
གི། །རྒྱ་ཡིས་འདི་དག་ཐ་དད་བྱས། །སྟོན་པ་ཐ་དད་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།
འདི་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་དགེ་སྟོང་གི་ལོ་ངོ་གཉིས་ཀར་སྡེ་པ་གསུམ་གྱི་གངས་ཅམ་
ལས་བཞི་གསལ་བར་མ་བྱུང་བས་དབྱེད་གཞིར་གྱུར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་
ལས། དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆེན་དབྱེ་བ་ནི། །དུག་སྟེ་ཤར་གྱི་རི་པོ་དང་། །དེ་བཞིན་བྱང་
གི་རི་པོ་དང་། །དབུས་པ་ཞེས་བྱ་དེ་ལས་གཞན། །རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་སྤྲོ་བ་
དང་། །གཞན་ནི་དེ་བཞིན་བཏགས་པར་སྤྲོ། །འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྤྲོ་བ་སྟེ། །དེ་
དག་ཏུ་ནི་ཡང་དག་སྟེ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། མང་པོས་བཟུང་བའི་དབྱེ་
བ་ནི། །རྣམ་པ་ལྔར་ནི་མཁས་པས་བསྟགས། །གོས་དམར་བ་དང་སྤང་བ་བ། །ས་
སྟོག་རི་དང་དེ་བཞིན་གཞན། །མང་དུ་ཐོས་རྣམས་སྤྲོ་བ་དང་། །གནས་མའི་བྱ་ཡི་
མིང་ཅན་རྣམས། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཀྱུ་བྱེད་ཚལ་ན་

གནས་པ་དང་། །འཛིགས་བྱེད་རིམ་གནས་པ་དང་། །གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ལ་
གནས་པ། །གནས་བརྟན་རྣམས་ནི་གསུམ་དུ་འདོད། །ཤུག་མེད་གཤེ་བསྟན་པ་
ནི། །དེ་ལྟར་དབྱེ་བ་བཅོ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲུས་པའི་དུས་ནི། སྟོན་པ་ཟུང་ན་ལས་འདས་ནས་
ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་འཛམ་གྲུས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་མགོ་ཚུགས་ཤིང་དེ་ཡང་པལ་ཆེན་སྡེ་
པ་ནས་གྲུས་པར་སྒྲུང་སྟེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཡོངས་སུ་ཟུང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ན་གྲོང་བྱེད་མེ་རྟོག་
གིས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བར། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཨ་ཤོ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་སྤིད་བྱེད་པའི་ཆོ།
ཞེས་པ་ནས་དགོ་འདུན་པལ་ཆེན་སྡེ་ཡང་རིམ་གྱིས་དབྱེ་བར་གྱུར་པ་ན་རྣམ་པ་
བརྒྱད་དུ་གནས། ཞེས་དང་། གཞུང་ལུགས་བྱེ་བྲག་བཞེད་པའི་འཁོར་ལོ་ལས།
རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་རྒྱབ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་ཏེ་དུས་ཅུང་ཟད་ཅིག་འདས་ནས་ཤིང་སྐྱ་ནར་
བྱེ་བྲུ་མེ་རྟོག་གི་གྲོང་བར་བྱེ་རྟོན་མ་རྒྱལ་པོ་ཟུང་ན་མེད་གཤུགས་གཅིག་པས་ས་
སྤྱོད་ཞིང་རྒྱལ་སྤིད་མཛད་པའི་དགོ་འདུན་པལ་ཆེན་པ་གྲུས་པ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་
གསུངས། འདས་རྗེས་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་རྗེས་སུ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བའི་ནང་
གསེས་འཕོ་བར་སྐྱ་བའི་སྡེར་གྲུས་པ་ནི་གྲུས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐ་མ་ཡིན་ཏེ།
གཞུང་ལུགས་བྱེ་བྲག་བཞེད་པའི་འཁོར་ལོ་ལས། ཡང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལ་གནས་པའི་
ཆོ། སྡེ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱ་བའི་སྡེ་ལས། དེ་དག་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་
ཡིན་པར་སྟོན་པས་ལ་ལར་མདོ་སྡེ་སྐྱ་བའི་སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། འཕོ་བར་སྐྱ་བའི་སྡེ་
ཞེས་བྱ་བ་སྡེ་པ་གཞན་རྣམས་པར་གཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་མཁས་པ་དག་སྟོན་པ་འདས་རྗེས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ནས་གྲེས་པ་མགོ་ཚུགས་
ཤིང་འདས་རྗེས་ལོ་བརྒྱའི་ནང་ལོག་བཅོ་བརྒྱད་དུ་རྫོགས་པར་གྲེས་པར་འདོད་པ་ནི་
ཁུངས་འཕེར་བའི་ཡིག་ཆ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ལ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དེ་ལྟར་ལོ་
དྲུག་ཅུ་ཙམ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་དག་འདུན་གྱི་ནས་འཁྲུག་ལོང་གིས་གནས་སོ། །དེ་ནས་
ལོ་བརྒྱ་ཐུག་གཉིས་པ་འདས་པའི་རྗེས་ལ་གནས་བརྟན་གནས་མའི་བྱས་བསྟན་པ་
ཡང་དག་པར་བསྟུས་སོ། །ཞེས་སྟོན་པ་འདས་རྗེས་བརྒྱ་ཐུག་གཉིས་པའི་དུས་སུ་
གནས་མའི་བྱའི་སྡེ་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཞིག་གིས་བསྟན་པ་བསྟུས་པར་གསུངས་
སོ། །དག་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་གསེར་གྱི་ཐང་མར་འདི་ལ་བཀའ་བསྟུ་བཞི་པའམ་
ཐ་མར་གྲགས་ཅེས་པ་ནི། གནས་མའི་བྱའི་སྡེ་པས་སྟོན་པ་འདས་རྗེས་ལོ་ཉིས་
བརྒྱའི་མཆམས་སུ་བསྟན་པ་བསྟུས་པ་འདི་ལ་བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པ་དང་། འདས་
རྗེས་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་ནང་དུ་གྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་སྟུབ་བྱང་བ་ལ་
བཀའ་བསྟུ་བཞི་པར་བཞེད་དམ་སྟུམ་ཡང་བརྟག།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལས་གང་འཐད་ལ་དབྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཙམ་བའི་སྡེ་པ་
གཉིས་ལས་གྲེས་པ་གཉིས་དང་གསུམ་ལས་གྲེས་པ་དང་བཞི་ལས་གྲེས་པ་གཉིས་
ཏེ། ལྷགས་མི་འབྲ་བ་ལྔ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས། སྟོབ་དཔོན་དུ་ལ་ལྷས་གསུངས་པའི་
ཙམ་བའི་སྡེ་བཞི་དང་། དེ་ལས་གྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པ་འདི་ཉིད་བོད་དུ་དར་
རྒྱས་ཆེ་ཞིང་ཡོངས་གྲགས་ཚུལ་དུ་གནས་མོད། འོན་ཀྱང་འདི་ཉིད་འཐད་པའི་སྟུབ་
བྱེད་ཁུངས་སྟབ་ནི་སུ་ལའང་སྟ་རྒྱ་མེད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་གྱིས་རྟོག་གི་
འབར་བ་ལས་ལྷགས་མི་འབྲ་བ་གསུམ་གསུངས་ཤིང་། རང་ལྷགས་གང་འཐད་
གསལ་ཁ་མ་མཛད་ཀྱང་། ལྷགས་དང་པོ་འཆད་པ་ན་བདག་གི་སྒྲ་མ་གཅིག་ནས་

གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་ལས་འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་ཐོས། ཞེས་དང་། ལུགས་ཕྱི་མ་གཉིས་
འཆད་པ་ན་གཞན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲོ་བ་ནི། ཞེས་དང་། ཡང་གཞན་དག་ནི་འདི་སྐད་སྤྲོ་སྟེ།
ཞེས་ལུགས་དང་པོ་རང་གི་སྤྲོ་མའི་ཞལ་རྒྱན་དང་། ལུགས་ཕྱི་མ་གཉིས་གཞན་གྱི་
འདོད་པར་གསུངས་པས་དཔག་ན་ལུགས་དང་པོ་སྤྲོ་བ་དཔོན་རང་གི་ལུགས་སུ་བྱེད་
དགོས་པ་འདྲ་སྟེ། སྤྲོ་བ་དཔོན་རྩུ་བྱས་མཛད་པའི་སྤྲེ་བ་ཐ་དད་བསྟུས་པ་རྣམས་པར་
བཤད་པ་ལས་ཀྱང་འདི་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཤིང་། ལུགས་འདི་དང་པོར་བཀོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །སྤྲོ་བ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་གཞུང་
ལུགས་བྱེ་བྲག་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ་ལས་ཀྱང་བྱེས་ཚུལ་འདི་དང་མཐུན་པར་
གསུངས་པས། བྱེས་ཚུལ་འདི་ལ་གཞུང་གསུམ་དང་སྤྲོ་བ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་
ཡོད་དོ། །འདིའི་རྩུ་བྱ་རྟོག་གོ་འབར་བ་རྩེ་མ་པ་པོའི་ལེགས་ལྡན་ཡིན་མིན་དབྱེད་
དགོས་ཏེ་རྩུ་བྱ་སྤྲེ་བྱི་གཉིས་བྱུང་ཞིང་ཕྱི་མ་དབྱེ་མ་རིན་ཆེན་སྤྲོ་བ་མེ་རྩེ་མ་པ་པོ་ཡིན་
ལ། འདི་གཉིས་ལ་ལེགས་ལྡན་ཆེ་ཆུང་དང་སྤྲེ་བྱའི་ཐ་སྟངས་མཛད། འགའ་ཞིག་རྟོག་
གོ་འབར་བ་རྩེ་མ་པ་པོ་ཡང་ཤེས་སྤྲོ་བ་རྩེ་མ་པ་པོའི་ལེགས་ལྡན་མ་ཡིན་པར་འཆད་
ཀྱང་དེའི་ཚུལ་དོགས་གཅོད་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་འོག་ཏུ་འཆད།

གཞུང་ལུགས་བྱེ་བྲག་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ་རྩེ་མ་པ་པོའི་སྤྲོ་བ་དཔོན་དབྱིག་
བཤེས་ནི། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། ཞེས་པའི་བྱེ་སྤྲེའི་སྤྲོ་བ་དཔོན་དབྱིག་
བཤེས་ནི་མིན་པར་ངས་ཏེ། མདོན་པ་སྤྲེ་བདུན་གྱི་འབྲེལ་པ་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་ཆེན་
པོ་སྤྲོ་བ་འདས་པའི་བྱེ་ལོར་གསུངས་པ་བདེན་ན། དབྱིག་བཤེས་དེའི་གོང་དུ་ཡོད་
དགོས་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྲེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་བྱེས་པ་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་སྤྲོ་བ་འདས་ནས་
མི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་སོང་བེན་པའི་བྱིར་རོ། །དངོས་སྤྲོ་བ་རྣམས་བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པའི་

དུས་སྤྱི་མངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བཙུག་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཤིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་གྲུས་
པ་བཙུག་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་པ་མིན་ཞེས་ཚུངས་
ལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྟེ་པ་བཙུག་ཀྱི་གཞུང་
ལས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བྱུག་
བྱེད་བར་བྱུབ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་པ་བཙུག་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟེ་པ་བཙུག་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་པར་གསུངས་
སོ། །

བཞི་པ་བྱེ་བྲག་སྟེ་པ་བཙུག་ཀྱི་མིང་དོན། འདི་དག་ནི་གངས་དང་
གནས་རིམ་ཆ་ནས་མིང་བཏགས་པ་དང་། ཅ་བའི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཆ་ནས་མིང་
བཏགས་པ་དང་། རང་གི་བྱུབ་མཐའི་ཆ་ནས་མིང་བཏགས་པ་དང་། གང་དུ་
བཞུགས་པའི་གནས་ཀྱི་ཆ་ནས་མིང་བཏགས་པ་དང་། འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ཆ་ནས་མིང་
བཏགས་པ་དང་། ཆོས་བསྟན་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་མིང་བཏགས་པ་བཅས་ཡིན་ཏེ། དུལ་
ལྟས་སྟེ་པ་ཐ་དད་བསྟན་པ་བསྟན་པ་ལས། དུལ་དོན་སྟོབ་དཔོན་བྱེ་བྲག་གིས། །ཐ་
དད་རྣམ་པ་བཙུག་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིང་བཏགས་ཚུལ་
འདིས་ནི་འདི་དག་པན་ཚུན་མི་འགལ་བ་དང་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བའི་གནད་
ཀྱང་ཤེས་པས། ཚུལ་འདིས་ནི་བཞེད་པ་ལྷ་ཀ་ཡང་དག་ཏུ་བསྟུབས་ཏུས་སོ། །དང་
པོ་པལ་ཆེན་སྟེ་པ་དང་གནས་བཟན་སྟེ་པ་གཉིས་ནི། དགེ་སྟོང་གནས་བཟན་བགྲུས་
སོང་ཉུང་ཤས་ཤིག་སྟོགས་གཅིག་དང་། གཞོན་པ་པལ་ཆེ་བ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་གྲུས་
པའི་དང་པོ་ལ་གནས་བཟན་སྟེ་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལ་པལ་ཆེན་སྟེ་པ་སྟེ། གནས་རིམ་
དང་གངས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྟེ་མ་ལ་གནས་བཟན་སྟེ་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་དགེ་སྟོང་པལ་ཆེ་

བ་འདྲིའི་སྟོགས་སུ་ཡོད་པས་ན་པལ་ཆེན་སྡེ་པ་ཞེས་མིང་དུ་ཆགས་པ་དག་ནི་གྲེས་
པ་ཀུན་གྱི་ཅ་བ་ཡིན། རྟོག་གི་འབར་བར། གནས་བརྟན་འཕགས་པའི་རིགས་ཡིན་
པར་སྟོན་པ་ནི་གནས་བརྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་འདི་དང་གོ་རྒྱ་གཅིག་ཡིན་
པར་སེམས།

གཉིས་པ་ཅ་བའི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཆ་ནས་མིང་བཏགས་པ་ནི། མང་ཐོས་སྡེ་པ་
དང་། ཆོས་མཆོག་སྡེ་པ་དང་། མང་བཀྱར་སྡེ་པ་དང་། ཆོས་སྤྲས་པ་དང་། འོད་
སྤང་པ་དང་། སྒྲ་མ་པ་དང་ལུ་ནི་སྟོབ་དཔོན་དེ་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་པས་ན་མིང་
དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་ཏེ། དཔེར་ན་སྟོབ་དཔོན་མང་ཐོས་པའི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་པས་ན་
མང་ཐོས་སྡེ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །མང་བཀྱར་བ་ཡང་རང་ཉིད་མང་གིས་
བཀྱར་བའི་དོན་མིན་པར་མང་གིས་བཀྱར་བའི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་བས་
ན་མིང་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་ཏེ། སྡེ་པ་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་དང་རྣམ་པར་བཤད་པ་དང་།
རྟོག་གི་འབར་བ་གཉིས་མཐུན་པར། ཀུན་གྱིས་བཀྱར་བའི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་
སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཀུན་གྱིས་བཀྱར་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་རང་གི་བྱུང་མཐའི་ཆ་ནས་མིང་བཏགས་པ་ནི། སངས་རྒྱུས་གྲེས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་གཅིག་གིས་རྣམ་པར་མཐུན་ཅིང་། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་
ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་གྲེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མཐུན་ཏོ། །ཞེས་ཐུགས་གཅིག་
དང་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པས་ན། ཐ་
སྙད་གཅིག་པ་དང་། སངས་རྒྱུས་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་
པར་སྤྲ་བས་ན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྡེ་དང་། འདུས་བྱས་རྣམས་པན་ཚུན་
བརྟགས་པ་ཉིད་གྲེས་སྤྱད་བསྐལ་བར་འདོད་པས་ན། བརྟགས་པར་སྤྲ་བའི་སྡེ་པ་

དང་། དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམས་གྲུབ་ཏུ་སྦྲ་བས་ན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་
སྦྲ་བའི་སྡེ་པ་དང་། དུས་གསུམ་ལས་འགའ་ཞིག་ནི་ཡོད་དེ་འདས་པའི་ལས་འབྲས་
བྱ་མ་སྤྱད་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ལ་ལ་ནི་མེད་དེ། གང་འབྲས་བྱ་སྤྱོད་ཟིན་པ་དང་། མ་
འོངས་པ་དག་གོ་ཞེས་རྣམ་པར་སྤྱེ་ནས་སྦྲ་བས་ན། རྣམ་པར་སྤྱེ་སྟེ་སྦྲ་བ་དང་། སྤྱད་
བ་དང་། འབྱུང་བ་དང་། འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་དང་བཅས་པའོ་
ཞེས་སྦྲ་བས་ན། རྒྱ་དང་བཅས་པར་སྦྲ་བའི་སྡེ་པ་ཞེས་གྲགས་པ་རྣམས་སོ། །

བཞི་པ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གནས་ཀྱི་ཆ་ནས་མིང་བཏགས་པ་ནི། མཆོད་
རྟེན་ཅན་གྱི་རི་ལ་གནས་པས་ན། མཆོད་རྟེན་རི་པ་དང་། ཤར་རུབ་གྱི་རི་ལ་གནས་
པས་ན། རིམ་བཞིན་ཤར་རིའི་སྡེ་པ་དང་རུབ་རིའི་སྡེ་པ་ཞེས་པ་གཉིས་དང་། གནས་
བརྟན་པ་རྣམས་གངས་རི་ལ་གནས་པས་གངས་རི་པ་ཞེས་གྲགས་པ་རྣམས་
སོ། །ལྷ་པ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ཆ་ནས་མིང་བཏགས་པ་ནི། གནས་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱད་
མེད་ནི་གནས་མ་ཡིན་ ལ། དེ་ལས་སྦྱེས་པའི་བྱ་ཡིན་པས་ན་གནས་མའི་བྱ་སྟེ་
འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཏགས་སོ། །དུག་པ་ཆོས་བསྟན་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་མིང་
བཏགས་པ་ནི། རབ་ཏུ་བསྡུགས་པའི་དམིགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་པར་བྱེད་
པས་ན་ཆར་བཟང་པ་ཞེས་གྲགས་པའོ། །

ལྷ་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་དབྱུང་པ་ནི། སྡེ་པ་བཙེ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་
ཀྱང་བདག་མེད་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཀྱི་ནང་འདུས་ཏེ། སྡེ་པ་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་
དང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། དེ་རྣམས་ལས་སྤར་བསྟན་པའི་དགོ་འདུན་པལ་ཆེན་
པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དང་། སྤྱིས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་གནས་བརྟན་པ་དང་། ཐམས་
ཅད་ཡོད་པར་སྦྲ་བ་དང་། མང་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་པ་དང་། འོད་སྤྱང་པ་

ནམས་ནི་བདག་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྟེགས་པའི་འདོད་པས་བརྟགས་པའི་
བདག་དང་བདག་གི་བ་དག་ནི་སྟོང་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་
པ་ཡང་ཡིན་པར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་གནས་མའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་བ་ལྷ་ནི་
གང་ཟག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ནི་སྤང་པོ་དག་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཏུ་བརྟོད་
ཏུ་མེད་པ་ནམས་པར་ཤེས་པ་བྱུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་འཁོར་བར་འགྱུར་བ་ཡོངས་སུ་
གསལ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྡེ་བ་བཙོ་བརྒྱད་ལས་བདག་མེད་འདོད་པ་བརྟ་
གསུམ་དང་མི་འདོད་པ་ལྷ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་འབྲེལ་སྡེ་བ་བརྟ་
གསུམ་གྱི་ནང་ཏུ་འང་བདག་ཡོད་པ་འདོད་མཁན་ཡོད་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས་
གསུངས། དག་འདུན་པལ་ཆེན་སྡེ་བའི་ནང་ཆོན་ཐ་སྙད་གཅིག་པའི་སྡེ་དང་། འཛིག་
ཉེན་འདས་སྤྲིའི་སྡེ་དང་། བྱ་གག་རིས་གྱི་སྡེ་དང་གསུམ་གྱིས་ནི། སངས་རྒྱས་
བལྟམས་པའི་དུས་སུ་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་བྱུར་བྱུར་པོ་དང་། མེར་མེར་པོ་དང་། བར་
བར་པོ་དང་། གོར་གོར་པོའི་ནམས་པར་མི་ཐེབས་ཤིང་། སྤང་པོ་ཆེར་གྱུར་ནས་ཡུམ་
གྱི་ལྷམས་སུ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་། ཕྱིས་འཁྲུངས་པའི་ཆེ་ཡང་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་
བརྟོལ་ནས་བལྟམས་པར་བཞེད། རྒྱན་ཞུགས་ལ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཏུ་
འདོད་ཀྱང་དབྱ་བཙོམ་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། མདོ་
སྡེ་ཐམས་ཅད་ངེས་དོན་ཡིན་ཞེས་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྲོ་ལས་ལྷོག་སྡེ་སྤོ། །ཐམས་
ཅད་ཡོད་སྤྲིའི་ལུགས་ལ་འདུས་མ་བྱས་གྱི་དངོས་པོ་གསུམ་ཏུ་འདོད་ཅིང་། འདིས་
སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་། བཅ་མཁའ་དང་། བཅ་མཁའ་མཐའ་ཡས་གྱི་
སྡེ་མཆེད་དང་། བཅ་ཤེས་མཐའ་ཡས་གྱི་སྡེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྡེ་
མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྡེ་མཆེད་དང་། ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་

བར་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་བཅས་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་དགུ་འདོད། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། བར་མདོའི་སྲིད་པ་
བཅས་མི་འདོད་པར་དེའི་བར་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལས་གསུངས་སོ། ། ཡང་སྟེ་པ་
གཞན་ནི། གཞིའི་གཞུང་ལུགས་ལས་འདས་མ་འོངས་བར་སྲིད་བཅས་མེད་པར་
གསུངས་ནས་བར་གྱི་གཞུང་ལུགས་སྐབས་སུ་དེ་དག་ཡོད་པར་གསུངས་པའང་
སྣང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟེ་བ་རྣམས་ཀྱིས། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་དག་
གསུམ་དུ་འདོད་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་ནི་གཅིག་ལས་མི་འདོད་དེ། གཞུང་ལུགས་བྱེ་
བྱག་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ་ལས། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟེ་བའི་ཞེས་པ་ནས་འདུས་མ་
བྱས་གཅིག་གོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཛོད་རྩ་བར། འདུས་མ་བྱས་
རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་གསུམ་དུ་
ངེས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སྣང་ངོ་། ། གསེར་སྤངས་ལས། དེ་ལ་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྟེ་ནི་འགོག་པ་
གཉིས་དང་ནམ་མཁའ་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དུ་འདོད་ཅིང་དེའི་སྟེང་དུ་དེ་བཞིན་
ཉིད་བསྒྲུབ་ནས་བཞེར་ཡུལ་དབུས་ཀྱི་བྱེ་སྟེ་རྣམས་འདོད་དོ་ཞེས་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་
ཀུན་བདུས་ཀྱིས་འབྲེལ་པར་བཤད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལའང་གོང་གི་ཞིབ་ཆ་
བྱའོ། ། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། དབྱ་བཅོམ་པ་
ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་གོང་གི་པལ་ཆེན་སྟེ་པ་ལས་ལོགས་སུ་
སྟའོ། །

གཞུང་ལུགས་བྱེ་བྱག་བཀོད་པའི་འཁོར་ལོ་ལས། ལུགས་འདིའི་འདོད་པ་
འཆད་སྐབས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་དག་གོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
མཛོད་འབྲེལ་དག་ལས། འདུས་བྱས་མཆོན་ཉིད་བཞི་ལྟན་དུ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་

ཡོད་སྤྱིའི་ལུགས་སུ་འདོད་ན། འགལ་མིན་བརྟག། ལུགས་འདིས་མདོ་སྡེ་ཐམས་
ཅད་ངེས་དོན་དུ་མི་འདོད་པས། ཡིག་ཆར། གྲེ་སྤྱོད་བ་པལ་ཆེ་བས་མདོ་ལ་ངེས་དོན་
གྱི་མདོས་བྲབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པལ་ཆེར་སྒྲོས་པའི་དགོངས་པ་འང་
འདི་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

དུག་པ་བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པ་དངོས་ནི། བྱུང་མཐའ་ཐུབ་བསྟན་ལྟན་པོའི་
མཛེས་རྒྱན་ལས། བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པ་ནི། ལུང་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་བསྟན་བཅོས་
ལས་གྲགས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་ལུགས་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་
ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་སོ་བདུན་འདས་པ་ན་མོང་ཁྱེར་སྐྱེ་བོའི་བྱ་ཞེས་བྲ་བར། བདུད་
ལྷིག་ཅན་གྱིས་དག་བཅོམ་པའི་ཆ་བྱད་དུ་སྤྱལ་ནས་རྩལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆོགས་བསྟན་ཏེ་
དགོ་འདུན་རྣམས་ལྟ་བ་ཐ་དད་དུ་སྤྱེ་ནས་འཁྲུག་ལོང་དུ་གྱུར་ནས་ལོ་དུག་ཅུར་མི་
མཐུན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དགོ་སྤོང་གནས་མའི་བྱ་ཞེས་བྲ་བས་དགོ་འདུན་
བསྟུས་ཏེ་ཚོད་པ་བསྟུམས་ནས་ཆོས་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བར་བྱས་པ་ལ་བསྟུ་བ་གསུམ་
པར་གྲགས། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས་གསུངས་པའི་ལུགས་
གསུམ་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཡང་། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་གསུམ་འཁྲུག་
ལོང་བྱུང་བར་གསུངས་པས་ལོ་གསུམ་ཆད། འདི་ལྟར་ན་སྟོན་པ་འདས་རྗེས་ལོ་
བརྒྱ་དང་སོ་བདུན་ནས་འཁྲུག་ལོང་གི་མགོ་ཚུགས་ཤིང་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་གསུམ་འཁྲུག་
ལོང་བྱས་ནས་འདས་ལོ་ཉིས་བརྒྱའི་མཆོམས་ནས་གནས་མའི་བྱའི་སྡེ་པས་བཀའ་
བསྟུ་བར་མཛད་པར་བྲ་དགོས་ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། ལོ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་
ལོན་པ་ན་ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ལོ་དུག་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་དགོ་འདུན་སྤྱེ་ནས་
འཁྲུག་ལོང་གིས་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཐུག་གཉིས་པ་འདས་པའི་

རྗེས་ལ་གནས་བརྟན་གནས་མའི་བྱས་བསྟན་བ་ཡང་དག་པར་བསྟུས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང་དུའང་དེ་ལྟར་གསལ། ཁ་ཅིག་སྟོན་པ་
འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུའི་ནང་རྒྱལ་པོ་ཟུང་ན་མེད་བྱུང་བའི་ཆེ། དག་བཙུང་
བ་རྣམས་ལེགས་པར་སྦྱར་བ་དང་ཐ་མལ་བ་དང་། ཟུར་ཆག་དང་། འག་ཟའི་སྐད་
ཀྱིས། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་འདོན་པ་ལས། སྟོབ་མ་རྣམས་སོ་སོར་གྲེས་པས་སྡེ་བ་
བཙུང་བརྒྱུད་དུ་གྱུར་ཏེ། བྱབ་མཐའ་མི་མཐུན་པ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དགྲུགས་པ་
ན། དག་བཙུང་བ་དང་སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་མཁས་པ་རྣམས་ཇ་ལན་རྩ་འདི་དགོན་པར་
འདུས་ནས་བསྟུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་ཟུམ་བརྒྱ་ལོན་ཟེར་བ་ནི་མི་
འཐད་དེ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་གྲེས་པ་བཙུང་གི་ཐ་མར་འདས་རྗེས་
ལོ་བཞི་བརྒྱའི་ནང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། བདག་གི་སྒ་
མ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་ལས་འདི་ལྟར་རྗེས་སུ་ཐོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་
བཙུང་ལྟན་འདས་ཡོངས་སུ་ཟུང་ན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ན་
ཁོང་ཁྱིམ་མེ་རྟོག་གིས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བར། རྒྱལ་པོ་རྩམ་ཨ་ཤོ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་
སྤྱི་དབྱེད་པའི་ཆེ། རྩོད་པའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་བྱུང་བའི་དབང་གིས། དགེ་འདུན་གྱི་
དབྱེན་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བཙུང་དུ་གྲེས་པའི་མགོ་འདས་རྗེས་ལོ་བརྒྱ་
དང་བཅུ་དྲུག་ནས་ཡིན་པ་དང་གྲེས་པ་ཐ་མ་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་ནང་ཡིན་པར་གསུངས་
པའི་གཞུང་གཉིས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་གི་ལུགས་ནི། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་སྟོན་པ་འདས་རྗེས་ལོ་བརྒྱ་དང་
བཅུ་དྲུག་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་བའི་མགོ་རྩུགས་པར་གསུངས་པ་ནི། གཞུང་ལུགས་གྱི་
བྲག་བཞོད་པའི་འཁོར་ལོ་ལས། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟན་འདས་ཡོངས་སུ་ཟུང་ན་

ལས་འདས་ཤིང་རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་རྒྱབ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་ཏེ། གསུངས་པ་དང་མཐུན་
པས་སྐབས་འདི་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་བའི་མགོ་བརྩམས་པ་གསལ་ལ། སྡེ་བ་ཐ་དད་དུ་
བྱེད་པ་དང་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལས། སངས་རྒྱུ་བཙུང་ལྷན་འདས་ཡོངས་སུ་སྲུ་
ངན་ལས་འདས་ནས། ལོ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལོན་པ་ན་གོང་སྤྱིར་མེ་ཏོག་གིས་རྒྱུ་བ་ཞེས་
བྱ་བར་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཨ་ཤོ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་སྤྱིད་བྱེད་པའི་ཆེ། ཚུད་པའི་ཆོས་
འགའ་ཞིག་བྱུང་བའི་དབང་གིས་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་སྲུང་ན་མེད་ཀྱི་སྤྱི་ཆེ་སྟོད་སྟོད་གཉིས་སུ་དགེ་འདུན་ནང་
ཁྱལ་འཁྲུག་ལོང་ཆེན་པོར་བྱུང་སྟངས་དོ། །ཡང་གཞུང་འདི་དག་ལས། ལོ་དྲུག་ཅུ་ཙུ་
གསུམ་འཁྲུག་ལོང་བྱུང་བའི་མཐར་གནས་མ་བྱས་བསྟན་པ་བསྟུས་པར་གསུངས་པ་
དང་། བཙུན་བརྒྱད་དུ་གྱུས་པའི་མཐར་རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱིའི་མི་ལམ་བཤད་པའི་མདོ་ལས།
རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱིམ་གྱིས་མི་ལམ་དུ་མི་བཙུན་གྱིས་རས་ཡུག་འདྲེན་པ་མཐོང་
བ་དེ་ནི། ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རྣམས་པ་བཙུན་དུ་གྱུས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་
རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རས་ནི། གྱུས་པར་མི་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཁྱེད་སུ་
བྱས་ནས་གྱུས་པ་བཙུན་བསྟན་པའི་བཀའ་བསྟུ་བས་པར་གསུངས་པ་བཙུན་
བྱུང་བསྐྱེད་པ་ན། བཀའ་བསྟུ་གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་དགེ་འདུན་འཁྲུག་ལོང་ཐེངས་
གཉིས་བསྟུམས་པར་བྱས་པ་ཤེས་སོ། །ཡང་རྟོག་གི་འབར་བ་སོགས་ལས་སྟོན་པ་
འདས་རྗེས་ལོ་ཉིས་བརྒྱའི་མཚམས་སུ་གནས་མའི་བྱས་བསྟུས་པར་གསུངས་པ་
དང་། དབྱིག་བཤེས་གྱིས་སྟོན་པ་འདས་རྗེས་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་མཚམས་སུ་གྱུས་པ་ཐ་
མ་འཕོ་བར་སྤྱི་བའི་སྡེ་བྱུང་བ་བཙུན་ལ་བསམ་ན་གྱུས་པ་བཙུན་བཀའ་
བསྟུ་བས་པ་ནི་འདས་རྗེས་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་མདོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པས་

དེ་དག་གི་སྤྱིང་པོར་བསྐྱུས་ཏེ་འཆད་ན། འདི་ལྟར། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་
བཅུ་དྲུག་ནས་ཁྲིམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་མགོ་ཚུགས་ཤིང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་ཀྱི་བར་
དུ་འཁྲུག་ལོང་བྱུང་ལ། དེ་ནས་གནས་མའི་བྱའི་སྡེ་པས་འདས་ཇེས་ལོ་ཉིས་བརྒྱའི་
ནང་དུ་བསྐྱུས་ཀྱང་ཁྲིམ་པའི་རྩ་བ་གཙོད་མ་རྒྱས་ཤིང་། སྟོན་པ་འདས་ཇེས་ལོ་བཞི་
བརྒྱའི་མཆོམས་སུ་བྱེ་བྲག་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ཁྲིམ་བཞིན་ལ། རང་ཁྱལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་མིན་ཅོད་པ་ཆེན་པོར་བྱུང་བ་ན། རྒྱལ་པོ་གི་གྱིའི་མི་ལམ་
བཤད་པའི་མདོ་ཁྱད་སུ་བྱས་ནས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པའི་བཀའ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་
སོ། །དེ་ལྟར་ཁྲིམ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཉིས་ཏེ། ཁྲིམ་པ་དང་པོའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་
གནས་བརྟན་བཞི་སྐད་རིགས་མི་མཐུན་པ་ལེགས་སྦྱར་དང་། ཟུར་ཆག་དང་། དུལ་
མི་རང་བཞིན་པ་དང་། འགྲུལ་སྐྱོད་ཀྱིས་ལུང་འདོན་པ་ན་དེའི་དབང་གིས་པན་ཚུན་
ཅོད་པར་བྱུང་བར་ལོ་ངོ་མཁན་པོས་གསུངས་ཤིང་། ཁྲིམ་པ་གཉིས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི་
འདས་ཇེས་ལོ་བརྒྱ་དང་སོ་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་བདུད་སྤྲིག་ཅན་དགེ་སྦོང་གི་ཆ་བྱང་
དུ་བྱུང་བ་ཞིག་གིས་རྩེ་འཕྲུལ་སྒྲ་ཆོགས་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་དགྲུགས་པའི་དབང་
གིས་དགེ་འདུན་འཁྲུག་ལོང་བྱུང་བར་རྟོག་གི་འབར་བར་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་དུས་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན། གནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་ཀུན་པ་
ན་ཞེས་བྱ་བའི་དགོན་པར། སྤྱིན་བདག་ཇ་ལན་རྩ་རའི་རྒྱལ་པོ་ཀ་ནི་ཀས་བྱས་ཏེ།
སྤྱད་པ་པོ་བུ་རྩི་ཀ་ལ་སོགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ལྟ་བུར། བ་སུ་མི་ཏ་ལ་སོགས་པ་བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུར། སོ་སོ་སྤྱེ་བོའི་བརྩི་ཏ་ཉིས་བརྒྱ་ལྟ་བུར་འཕམ་ཁྱི་དྲུག་སྟོང་
འདུས་ནས་བྱེ་བྲག་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱབས་
པ་ལ་བཀའ་བསྐྱབས་གསུམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྫོ་ནང་ཏཱ་ར་རྒྱ་ཐས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་

ལས། ཁ་ཆེའི་ཡུལ་སྣ་རྒྱ་ནགས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་བྱ་བར་དག་སྒོང་མཐའ་
དག་འདུས་ནས་བཀའ་བསྟུ་བ་གསུམ་པ་བྱས་ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ཟེར་ལ། གཞན་
དག་ནི་རྩ་ལྗོངས་ཀྱི་དགོན་པ་ཀྱང་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྟུས་པར་འདོད་པ་
ལས། མཁས་པ་པལ་ཆེར་བྱི་མ་འཐད་པར་མཛད་དོ། ། དེ་ལ་བོད་རྣམས་ལྟར་ན།
དག་བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་
བརྟེན་ལྟ་བུ་འདུས་ནས་བསྟུས་ཟེར་ཡང་། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལྟར་ན་དོན་ལ་
མི་འཐད་པ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་དུས་དེ་ཅུང་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ལ་བཙུན་པ་ཆེན་པོ་ཟེར་བ་མ་གཏོགས། བརྟེན་པའི་མིང་གིས་འབོད་པ་མེད་
པས་བརྟེན་ལྟ་བུ་ཟེར་བ་མི་ལེགས་སོ། །ཞེས་དང་། འགོས་གཞོན་ཏུ་དཔལ་
གྱིས་གཏད་རབས་ཀྱི་འཕྲོས་ནས་རྒྱ་དཔེ་འབྲུག་པོ་ཞོག་བྱང་གཅིག་བསྐྱར་བ་ན་
ཡང་སྤྱི་མི་ཏུ་ལ་སོགས་པ་བཙུན་པ་བཞི་བརྒྱ་དང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལེགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ལེགས་བཤད་དུ་སྒྲུང་བས་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་
མིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཞིབ་ཆ་འདི་ཡང་ཡུལ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱས་
སྐབས་སུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་སྤྱང་ངོ། །

བསྟུ་བ་གསུམ་པའི་སྐབས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཚིག་མེད་ཡོངས་
རྫོགས་སྒྲིགས་བཅ་བཞེས་པར་མཁས་པ་དག་བཞེད་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་
པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་ཡན་ཆད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་སྒྲོ་ལ་འདོན་པ་ལས་ཡི་གེར་
བྲིས་པ་མེད་དེ། བྲི་མེད་འོད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་སུ་སྤྱི་འདས་ལས་འདས་
པར་གྱུར་པ་ན། སྤྱད་པར་བྱེད་པ་པོ་དག་གིས་ཐེག་པ་གསུམ་སྒྲིགས་བཅ་ལ་བྲིས་
ཏེ། ཞེས་སྟོན་པ་སྤྱི་འདས་ལས་འདས་རྗེས་སུ་སྒྲིགས་བཅ་བྲིས་པར་གསུངས་པ་རྒྱ་

མཚན་དུ་སྤྲོ་བ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་དེའི་ཆེ་གསུང་རབ་ཡི་གེར་འཁོད་བ་ཡོད་དེ།
འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱད་ལས། མ་སྦྱིས་དགའི་བྱ་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གསུང་རབ་རྣམས་ཡི་གེར་འདི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་སྐབས་ནས་གསུང་རབ་ཡི་གེར་གྲིས་བ་ཡོད་ཅེས་འདོད་
ཚུལ་གཉིས་བྱུང་ངོ་། །དེས་ན་གསུང་རབ་ཡི་གེར་འཁོད་ཅམ་ཞིག་ཡོད་བ་ནི་ལོ་
རྒྱུས་གཞན་ལས་ཀྱང་གསལ་ལ། རྒྱ་ཆེར་མེད་བ་ནི་བསྐྱ་བ་གསུམ་བས་ཤེས་བས་
ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་མེད་ཅེས་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྤྲོ། །

གཉིས་བ་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱ་ནི། ཅ་བའི་སྤྱད་བ་པོ་དང་། ཡན་
ལག་གི་སྤྱད་བ་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། ཅ་བའི་སྤྱད་བར་
བྱེད་བ་པོ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་། འཇམ་དཔལ་དང་། གསང་བའི་བདག་པོ་དང་།
བྱམས་བ་ལ་སོགས་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཅག་གི་ཅ་བའི་
སྤྱད་བར་བྱེད་བ་པོ་ཉན་ཐོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་ནི་དེའི་
ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པར་ལྟར་ཡིན་ལ། གཉིས་བ་ཡན་ལག་
གི་སྤྱད་བ་པོ་ལ་གཉིས། ལྷ་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་བ་དང་། མིའི་དབང་དུ་བྱས་
བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དཀར་ཕྱོགས་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱས་བ་
ཡིན་ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། བདེ་བར་གཤེགས་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྐྱ་
ལ་སོགས་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
བ་ནི། ལྷ་སྐྱའི་གནས་སུ་བཞུགས་བ་དེ་དག་ལས་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་བསྐྱས་བ་
ཡིན་ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། སྐྱའི་འཇིག་རྟེན་ལ་སོགས་པར་བཞུགས་སུ་
གསོལ་བ་ལས། དེའི་སྣོད་དུ་གྱུར་བས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་བ་འཕགས་

པ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱིས་དེ་དག་ནས་བསྐྱུས་ནས་མིའི་འཛིག་རྟེན་དུ་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུམ་གྱི་མདོ་སྣ་སྐྱའི་ཡུལ་ནས་གདན་འདོན་
ཞུས་པར་བཤད་པ་ཡང་སྣ་སྐྱ་མདོ་སྣེ་དེ་དག་ཐུགས་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་ལས་སྐྱེགས་
བམ་དུ་བཀོད་པའི་དོན་དུ་མངོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཞར་བྱང་རྟོག་གེ་འབར་བ་རྩོམ་པ་པོ་སྐྱ་ཡིན་ལ་དབྱེད་པ་ནི། འདི་ལ་
གཉིས། དོགས་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབྱུ་མ་རིན་
ཆེན་སྦྱོན་མ་ལས། འདིའི་དོན་རྒྱས་པར་སྦྱོབ་དཔོན་རྩེ་བ་གྲགས་པའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་
མཛད་པའི་དབྱུ་མ་ཕྱང་པོ་སྤྱ་བ་དང་། བདག་གིས་བཀོད་པ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལ་
སོགས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། རྟོག་གེ་
འབར་བ་རྩོམ་པ་པོ་ལགས་ལྡན་ཡིན་མིན་དོགས་གཞི་བྱང་ཚུལ་ནི། གཞུང་འདིས་
དབྱུ་མ་རིན་ཆེན་སྦྱོན་མ་རྩོམ་པ་པོ་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་རྩོམ་པ་པོ་གཅིག་ལྟར་
གསུངས་པ་དང་གཅིག་། སྦྱོབ་དཔོན་རྩེ་བ་གྲགས་པ་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་དང་
གཉིས་ལ་བལྟས་ན། རྟོག་གེ་འབར་བ་རྩོམ་པ་པོ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལེགས་ལྡན་
འབྲེད་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་དབྱུ་མ་རིན་ཆེན་སྦྱོན་མ་རྩོམ་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་། དབྱུ་མ་
རིན་ཆེན་སྦྱོན་མ་རྩོམ་པ་པོ་ནི་རྩེ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་རྩེ་བ་གྲགས་པ་ལ་
ཞལ་འཕངས་མཛད་པས་དཔོག་རྩུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོགས་གཞི་འདི་དོགས་
གཞི་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན། ཡང་དོགས་གཞི་གཞན་ཞིག་ནི། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས།
ལུས་དང་དབང་པོ་དང་སྦྱོའི་ཆོགས་དེ་ལས་གཞན་པའི་བདག་ཡོད་དོ་སྣམ་དུ་
སེམས་པའི་དོགས་པ་བསྐྱུ་ནས་འདིར་སྦྱོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ། གལ་ཏེ་བདག་སྐྱ་
དོན་བཞིན་ཏེ། །འགའ་ལ་ཉེ་བར་གདགས་པའི་ཕྱིར། །སེང་གའི་སྐྱ་དང་འབྲ་ཞེ་

ན། །བདག་ནི་གྲུབ་པ་ཉིད་མི་འགྱུར། །ཞེས་དབུ་མ་དེ་སྤྱང་པོའི་ཆོག་གས་བཅད་དངས་
སྐབས། སློབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་ཞེས་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ལ་སློབ་དཔོན་ཞེས་
མཆོད་བསྟོད་མཛད་པ་འདི་ལས་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཡིན་མིན་
དོགས་གཞི་བྱུང་ངོ་། །

ཡང་དབུ་མ་དེ་ཆོད་སློན་མ་ཚུམ་པ་པོ་ལ། གྲུབ་མཐའ་ཐུབ་བསྟན་ལྡན་པོའི་
མཛེས་རྒྱན་ལས། ལེགས་ལྡན་སྤྱི་མར་གྲགས་པའི་དབུ་མ་དེ་ཆོད་སློན་མ་ལས་
ཀྱང་། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དབུ་མ་དེ་ཆོད་སློན་མ་ནི་ལེགས་ལྡན་རྒྱང་
བར་གྲགས་པས་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་སློབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ལེགས་ལྡན་ལ་སྤྱི་གཉིས་སམ་ཆེ་རྒྱང་གཉིས་བྱུང་ཡོད་པ་
དང་། དེ་ཡང་དབུ་མ་སྤྱང་པོ་ཚུམ་པ་པོ་ལ་ལེགས་ལྡན་ཆེ་བ་སྟེ་ལེགས་ལྡན་སྤྱི་མ་
དང་། དབུ་མ་དེ་ཆོད་སློན་མ་ཚུམ་པ་པོ་ལེགས་ལྡན་རྒྱང་བ་སྟེ་སྤྱི་མ་ལ་བྱེད་
དགོས་མོད། འོན་ཀྱང་མཁས་པ་སྤྱི་མ་རྣམས་ལེགས་ལྡན་སྤྱི་གཉིས་ཏུ་འབྱུང་ཏེ་
རྟོག་གོ་འབར་བ་དབུ་མ་སྤྱང་པོའི་རང་འབྱུང་ཏུ་བྱས་པ་ཨེ་ཡིན་སྟུང་པའི་དོགས་
གཞི་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་ཡོད་ཆད་སྤང་ངོ་། །འདིར་མ་རྒྱད་པ་དོགས་པའི་གཞི་སྤྲོད་
ཆོག་གས་འགའ་ཞིག་ནི་ད་དུང་ཡང་མཆིས་མོད་ཀྱང་འདིར་གཙོ་བོ་འགའ་ཞིག་བཀོད་
པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེད་པ་ནི། དབུ་མ་དེ་ཆོད་སློན་མ་དང་རྟོག་གོ་འབར་བ་
ཚུམ་པ་པོ་གཉིས་མིན་པའི་ཁུངས་དང་། དེ་ལས་བདག་གིས་བཀོད་པའི་རྟོག་གོ་
འབར་བ་ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། འདི་གཉིས་ཚུམ་པ་པོ་གཉིས་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། ཐོགས་མེད་

དང་དབྱིག་གཉེན་ཕྱོགས་སྤྲ་མར་བྱས་ནས་དགག་གཞག་མཛད་པ་དང་། དབྱ་མ་
རིན་ཆེན་སྒྲོན་མ་ལས། རོགས་མེད་དང་ཕྱོགས་སྤང་ཁུངས་སུ་བྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་རོགས་
མེད་དང་། དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་
བསྟན་ཅིང་། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བརྟེན་པའི་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་
རྟོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་གྱི་ལུགས་གཞན་དུ་འབྲེལ་པར་བྱེད་ཅིང་། རོ་ཆ་
དང་ཁྲེལ་མེད་པ་དོན་རྣམ་པར་མི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཤེས་ཤིང་མཁས་པར་
ང་རྒྱལ་བྱེད་པ་དག་འདི་སྐད་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདུད་ཅིར་འཇུག་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་
འཇུག་པ་དེ་ནི་བདག་ཅག་ཁོ་ནས་ལེགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དབྱ་མར་སྐྱ་བ་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་རོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ལ་རོ་ཆ་ཁྲེལ་མེད་
པ་ཞེས་བཀའ་བཀྲོན་བྲག་པོ་དང་བཅས་དགག་གཞག་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལས་རོགས་མེད་དང་ཕྱོགས་སྤང་ཁུངས་སུ་བྱངས་པ་ཡིན་ཏེ།
དབྱ་མ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མ་ལས། འཕགས་པ་རོགས་མེད་ཀྱིས། བདོ་སྡེ་ལས་བརྟུས་
པའི་བསྐྱབ་པའི་གྲངས་ངེས་པར་བྱས་པ་དེ་དག་ནི་ལས་དང་པོ་བ་སྟོ་གྲོས་དམན་པ་
དག་གི་ཕྱིར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་གྲང་། འདི་ན་སྐྱ་
ངན་འདས་ལམ་གྲོང་བྱེད་དུ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་ཉི་མའི་འོད་ཅན་
ཀྱིས། །བདག་མེད་ཤེས་པའི་འཕགས་པ་སྟོང་ཕྱག་འཇུག། །སྟོ་གྲོས་ཅིང་བ་དག་གི་
ཡུལ་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་རྟོག་གོ་བ་རྣམས་ཀྱི་
གཙུག་གི་ནོར་བུར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གྲང་། དེ་ཉིད་དོན་ནི་ཆོ་ལ་འདོད་
པས། །རྗེས་དཔག་གཏན་ཆེགས་བསྟེན་མི་བྱ། །ལེགས་པར་བསྟོམས་པས་སྟོང་

འགྱུར་གྱི། །དེ་ཡིས་རང་རིག་རྟོགས་པ་མིན། །ཞེས་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་
སྤྱགས་སྦང་དང་། དེའི་སློབ་མ་ཆོས་གྲགས་ཁུངས་སུ་མཛད་པ་སོགས་ལ་དབྱུང་ན་
གཞུང་དེ་གཉིས་ཚུམ་པ་པོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་དུ་ར་མྱད་དོ། །སྤྱིར་ན་
བསྟན་བཅོས་དེ་དང་དེ་ལས་སློབ་དཔོན་ཞེས་མཆོད་བསྟོད་གྱི་མཆོན་འཁོད་པ་ཅམ་
གྱིས་མཛད་པ་པོ་སློབ་དཔོན་དེ་མ་ཡིན་མི་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན། ཤེས་རབ་སློན་
མའི་མཆོད་བརྗོད་སྐབས་སུ། སློབ་དཔོན་བཙུན་པ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ལ་ཕྱག་
འཆའ་ལོ། །ཞེས་ལེགས་ལྡན་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་
ལྡན་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་གི་དམ་པ་མཆོག་བརྟེན་པ། བདག་
དང་གཞན་གྱི་བྱ་བ་པའི་མཐའ་རྒྱ་མཆོད་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྱོན་པ། རིག་སྤྱགས་
འཆང་བྱ་བ་པའི་གནས་ཁུང་པར་ཅན་དུ་གཤེགས་པ། སྐྱ་ཆེ་འདི་ཉིད་གྱིས་རྩོམ་རྩེའི་
གདན་བཞོད་པའི་ཕྱགས་དམ་ཅན། ཞེས་མཆོད་བརྗོད་མཛད་ཀྱང་ཚུམ་པ་པོ་ལེགས་
ལྡན་འབྲེད་ཡིན་པ་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་དང་། ཤེས་རབ་སློན་མའི་འབྲེལ་བ་འདར་ཚུམ་
པ་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཡིན་མིན་ཅོད་པ་མེད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་
བཙུན་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་མཆོད་བསྟོད་
མཛད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་བདག་གིས་བཀོད་པའི་རྟོག་གི་འབར་བ་ཞེས་དང་། སློབ་
དཔོན་གྱིས་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ནི། འོ་ན་དབུ་མ་རིན་ཆེན་སློན་མ་ལས། བདག་
གིས་བཀོད་པའི་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་ཞེས་དང་། དེར་དབུ་མ་སྙིང་པོའི་ཆེགས་
བཅད་དུ་བྲངས་པའི་སྐབས་ནམས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞེས་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ལ་
མཆོད་བསྟོད་མཛད་པ་རི་ལྟ་ཡིན་སྟམ་ན། ཐོག་མར་རྟོག་གི་འབར་བའི་ནང་དུ་ཅ་

བའི་དོན་གོ་རིམ་མཐར་ཆགས་སུ་བཀའ་བ་ལས་ཅ་ཆོག་དངོས་སུ་མ་དངས་ཀྱང་།
ཕྱིས་སུ་ལེགས་ལྡན་ཚུང་བར་གྲགས་པས་ཅ་འགྲེལ་ཤོན་སྐྱར་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་
སློབ་དཔོན་གྱི་མཆན་བཅུག་པ་ཡིན་སྟུང་། དཔེར་ན། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་དང་།
རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་སོགས་སུ་སྐར་ཅ་འགྲེལ་ཤོན་སྐྱར་མཛད་ཀྱང་ད་ལྟར་
ཤོན་སྐྱར་མཛད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་རིན་ཆེན་སློན་མ་ལས། བདག་
གིས་བཀོད་པའི་རྟོག་གོ་འབར་བ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་རྟོག་གོ་འབར་བའི་ནང་དུ་
དབུ་མ་སྟོང་པོའི་གསུང་གསར་དུ་བཀོད་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། །དེས་ན་མཐའ་
སྟོམ་ནི། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལ་ཅ་འགྲེལ་ཤོན་སྐྱར་ཡོད་མེད་གཉིས་ལས་སྐར་མ་འདི་
ལེགས་ལྡན་ཚུང་བར་གྲགས་པས་ཕྱིས་སུ་བྱས་པ་དང་། དེ་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ་ཞེས་
ཁ་འབངས་མཛད་པ་ཡིན་སྟུང་། །ཡང་ན་ལེགས་ལྡན་ཕྱི་མཐའ་ཚུང་བས་མཛད་
པའི་རྟོག་གོ་འབར་བ་གཞན་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་རྟོག་གོ་འབར་བ་མ་
ཡིན་པ་ནི་སྐར་དབུང་པས་ཤེས་སོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སླབ་ལ་གསུམ། སྟོན་འཇུག་
ཅ་འགྲེལ་དང་། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ཅ་འགྲེལ་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུང་གིས་སླབ་པ་དང་། མགོ་མཚུངས་ཀྱིས་
སླབ་པ་དང་། རིགས་པས་སླབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་འཇུག་ལས། བདེན་པ་མཐོང་
བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་
བྱེད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་དགོས་ཤིང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་མིང་ཅུང་ཡང་
མེད་པར་སློབ་པའི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དག་གིས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཐར་པ་
དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་ལའང་དགོས་མེད་དུ་གསུངས་པའི་ལན་དུ། དེ་ཉིད་

ལས། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་
གསུངས། །ཞེས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཤེས་རབ་དེ་ངེས་པར་
དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་ལན་མཛད། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་ན་རེ།
ཕྱོགས་སྤུས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ཁས་མི་ལེན་པས་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་མི་འཐད་ཅེས་
གསུངས་ཀྱང་། དེའི་འབྲུལ་སེལ་དུ། སྦྱོད་འདུག་དར་རྒྱུ་ལས། གཞུང་རྒྱུ་པ་
གཉིས་པོ་འདི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་གི་སྒྲོ་ངོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བཀར་བསྐྱབ་
བཞེད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་འདི་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུང་ཆད་མར་མི་
འདོད་ན་དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་རིགས་པ་དང་བྲལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་སྤུས་ན་
སྦྱོན་མེད་དོ། །སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆུལ་གསུམ་དང་པོ་ནས་ཕྱིར་གྲོལ་
གྱིས་བྱུབ་མི་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཐེག་ཆེན་
བཀའ་བསྐྱབ་ཀྱི་འཕྲོས་བཅའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་མགོ་མཚུངས་གྱིས་སྐྱབ་པ་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་
མ་བྱུབ་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་ནི་ངེ་ལྟར་བྱུབ། །ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུང་ཁས་མི་ལེན་པས་
ངེས་སྐྱབ་མི་རུས་སོ། །ཞེས་ཚུང་པའི་ལན་དུ། གང་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ལ་འདི་
བྱུབ། །དང་པོ་ཁྱོད་ལ་འདི་མ་བྱུབ། །རྒྱུ་གང་གིས་ནི་དེར་ཡིད་ཆེས། །དེ་ནི་ཐེག་
ཆེན་ལ་ཡང་མཚུངས། །ཞེས་གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་དེད་ལ་བཀའ་མ་བྱུབ་
ཅིང་ཆད་མར་ཁས་མི་ལེན་པས་དེད་ལ་མ་བྱུབ་ན། དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་ནས་སྒྲོང་
ཉིད་ཉོགས་པའི་ལམ་ཉན་རང་ལའང་དགོས་པར་བསྐྱབ་པ་ནི། སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱུང་
སྤང་བས་མི་འཐད་ཅེ་ན། འོ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྦོད་འདི་རྣམས་བཀའ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གང་ཡིན་ངེས་པ་ན། དེད་གཉིས་ཀ་ལ་བཀར་བྱུབ་པོ་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚན་ཀུན་

ནས་མཚུངས་ཏེ། ཁྱོད་སྤྲེས་མ་ཐག་པ་དང་ལུང་དོན་རིགས་པས་གཏན་ལ་མ་ཐེབས་
པའི་དང་པོ་ཁྱོད་ལ་ཡང་དམན་པའི་སྡེ་སྡོད་འདི་ཆད་མར་མ་བྱུང་ལ། དུས་ཕྱིས་
ལུང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཏེ་ཐབས་གང་འདུལ་བ་ལ་གནང་། མདོ་སྡེ་ལ་
འབྲུག། མདོན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་འབྲུག་པའི་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་
སོགས་ལུང་དོན་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐབས་གང་གིས་ནི་ལུང་ཆད་
མ་དེར་ཡིད་ཆེས་བར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་ཡང་མཚུངས་
པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་བཀའ་ཡིན་པ་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་འདོད་
པ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཞན་གཉིས་འདོད་པ་མཐུན་ཙམ་གྱིས་བདེན་ན། དེ་ཉིད་
ལས། རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱང་བདེན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གང་ཟག་གཞན་གང་ཡང་
རུང་བ་གཉིས་འདོད་པས་ཆད་མར་འདོད་ན་ནི། རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་སོགས་ཀྱང་
བདེན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱིས་ཆད་མར་འདོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ཚོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་བཀར་མི་འདོད་ཅེ་ན། ཐེག་
ཆེན་ཚོད་བཅས་ཕྱིར་ཞེ་ན། །དེ་ཉིད་ལས། ལུང་ལ་ཁུ་སྟེགས་པ་རྣམས་དང་། །ལུང་
གཞན་ལ་ཡང་རང་གཞན་དག །ཚོད་བཅས་ཡིན་ཕྱིར་དོར་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་དེད་
འདོད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་བཀར་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པས་ཚོད་པ་མེད་ལ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དེད་མི་འདོད་པས་ཚོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། འོ་ན་ཐེག་
དམན་གྱི་ལུང་ལ་ཁུ་སྟེགས་པ་རྣམས་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་རྣམས་ཚོད་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་ལུང་སྡེ་པ་བཙོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆད་མར་ཁས་
ལེན་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་ཆོན་གྱི་ལུང་གཞན་བར་སྤྲིད་ཡོད་པར་བསྟན་པ་སོགས་ཉན་

ཐོས་སྡེ་པ་ལ་ལས་བཀའ་འདོད་ཀྱང་། ལ་ལས་དེ་མི་འདོད་པས་སྡེ་པ་ནང་པན་ཚུན་
རང་དང་གཞན་ཚྩོད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ཀྱང་ཆད་
མ་ཡིན་པ་དོར་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ནི། འདི་མན་ཆད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱར་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སྟེ། སྟོད་འཇུག་ལས། བསྟན་ཅ་དགེ་
སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན། །དགེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་དཀའ་བར་གནས། །ཞེས་སོགས་ཡིན་
ན། །འདི་ལ་སྟོད་འཇུག་དར་རྟེན་ལས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་ན་
དག་བཅོམ་པ་དང་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པ་དང་། མི་རྟག་སོགས་
བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་དག་བཅོམ་ཐོབ་ན་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤངས་པ་ཙམ་
གྱིས་ཀྱང་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་ཐལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། དེས་ན་ཐར་
པ་ཙམ་འདོད་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །ཞེས་ས་བཅད་
བཞེར་བྱེ་སྟེ་བསྐྱབས་སོ། །

གཉིས་པ་དབུ་མ་སྟོང་པོ་ཅ་འགེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་སྟོང་པོ་
ལས། རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ལུགས་འདི་ལ། །རྟོགས་པའི་རྒྱས་པ་ཚུང་གྱུར་
པ། །གནས་མིན་སྐྱག་པའི་དམན་མོས་དག །ཡང་དང་ཡང་དུ་ཚྩོད་པར་ཚོམ། །ཞེས་
ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་མེད་པའི་ཚྩོད་པའི་ཅ་བ་ངོས་བཟུང་ནས། ཚྩོད་
ཚུལ་དངོས་བསྟན་པ་ལ། སྟོན་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྟོ། །སྐྱུ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། །ལུས་ཅན་ཡིན་ཕྱིར་བ་རྩི་ཡི། །ལུས་ལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཟེར། །ཞེས་སྟོན་པའི་
ཐུགས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཡང་། དེའི་རྟེན་མཆོད་དཔེས་རྒྱན་པ་
སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་པ་ནི་འཁྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ལུས་དེ་

ནི་སྤྱི་ཕྱི་འགྲུང་བ་གང་ཡང་མེད་པས་བ་ལང་རྩིའི་ལུས་ལྟར་སངས་རྒྱས་སུ་མི་རུང་
ངོ་། །ཞེས་ཅོད།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མདོ་སྤྱི་སོགས་སུ་མ་བསྟུས་དང་། །ལམ་གཞན་ཉི་བར་
སྟོན་ཕྱིར་ཡང་། །ཐེག་ཆེན་སངས་རྒྱས་གསུང་མ་ཡིན། །རིག་བྱེད་མཐའ་བའི་ལྟ་བ་
བཞིན། །ཆད་པར་ལྟ་བ་རི་བཞིན་དུ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་སྦྱར་འདེབས་པས། །སྤྱི་
བ་བཙུང་བརྒྱུད་ཁོངས་སུ་ཡང་། །གཏོགས་པ་མེད་པས་མ་ཡིན་ངེས། །གཟུགས་ལ་
སོགས་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ། །རང་རིག་ཉིད་དུ་ཡོད་པས་ཀྱང་། །མདོན་སུམ་གཞོད་
བ་གང་ཡིན་ངེས། །སྤྱི་མེད་སྤྱི་བ་དེ་ལ་གཞོད། །ཅེས་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྤྱི་སྟོན་གསུམ་དུ་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དང་། །དེ་ལས་གང་
གྲ་དང་། སིན་རྒྱ་དང་། བསྟུ་དང་། །ཤིང་ཞེས་བྱ་བའི་རྩ་སྦྱང་བཞིའི་རྩ་ལ་བརྟུས་བ་
དང་འཕྱང་བ་དང་དེར་གནས་པའི་རིམ་གྱིས་གཟུངས་སྟགས་དང་། །གསང་སྟགས་
སྟགས་བ་དང་། །བརྒྱས་བརྗོད་ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་སྤིག་པ་ཟད་ཅིང་། །བསོད་
ནམས་ཉི་བར་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། །ཆོས་
ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་བསྟན་པས་ལས་འབྲས་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དཔེར་ན་རིག་བྱེད་མཐའ་བའི་བྱ་བ་མཐའ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
མ་ཡིན་ཏེ། །སྤྱི་བ་བཙུང་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། །གཟུགས་
སོགས་ལ་དམིགས་པའི་སྒོས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་སྟོང་བ་འཛིག་རྟེན་པས་ཉམས་
སྟོང་གིས་ཤེས་ལ། །དེ་ཤེས་པས་སྟོ་དེ་དམིགས་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཡང་འཛིག་རྟེན་
པས་བྱ་བ་ཅིང་། །དེ་ལ་དམིགས་རྟེན་ཡོད་པས་སྤྱི་འགག་འཛིག་རྟེན་གྱིས་བྱ་བ་བར་
སོང་བས། །ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མེད་སྤྱི་བ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་དོ། །འཛིག་

ཉེན་གྱིས་གཞོན་ན་གྲགས་པས་གཞོན་པ་ཡང་དོན་གྱིས་འབྲུབ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བཀའ་མེན་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་ཅོད།

ཡང་རྟོག་གི་འབར་བའི་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། ཐེག་ཆེན་ནི་སྡེ་པ་བཙུང་བཀྲུད་ཀྱི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཙུན་ལྷན་འདས་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་
པའི་ཕྱི་ལོ་བཀའ་བསྟུ་དང་པོའི་སྐབས་དང་། བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པའི་དུས་སུ་བཀའ་
སྟུང་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟག་
པར་བསྟན་པ་དང་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་དང་། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྟན་པས་
བདག་ཏུ་འཛིན་པ་སྤངས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ལྷ་ངན་ཡོངས་མི་
འདལ། །ཞེས་བསྟན་པས་ནི་ཞི་བ་ལྷང་འདས་མེད་པར་བསྟན་པས་ཆོས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་
གསུམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལྷང་བསྟན་པ་དང་། དག་
བཙུན་པ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་སྟོད་པ་དང་། བྲིམ་པ་ལ་བྲག་བྲ་བ་སྟོན་པ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ལ་བསྟགས་པར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་མཁའ་མཛོད་ལ་སོགས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་
རྣམས་ཀྱང་ཆོག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་ཀྱ་ཐུབ་པ་སྟུལ་པ་ཡིན་པར་སྟུ་བས་
བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པ་
ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་མང་པོ་ལས་འབྲས་བྱ་མེད་
པའི་བསྟགས་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིན་ཏུ་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་རྩ་བ་ནས་འབྱིན་
པར་སྟུ་བས་ལས་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཡང་
གཞན་ཉིད་སྟོན་པ་དང་། གྱི་གྱིའི་མི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡང་མ་བསྟན་པས་ཐེག་པ་ཆེན་

པོ་འདི་སངས་རྒྱུ་གིས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ངེས་པར་བདུད་གིས་སྐྱེ་བོ་
སྐྱོ་གོས་ངན་པ་དང་། མྱོངས་པ་རྣམས་བསྐྱུ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བཏང་མས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སྐྱུར་བ་འདེབས་སོ། །འདི་དག་ནི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་མ་ཟེན་པ་དང་། སྤྱོད་པ་
སྤྱི་དགོངས་པ་རང་སྐྱོས་མ་དགོག་པའི་དབང་གིས་རྩོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཞིབ་ཏུ་
དབྱད་ན་མ་གྲུབ་པ་དང་མ་ངེས་པ་དང་འགལ་བ་གསུམ་གྱིས་གཞོད་པ་ཡོད་པ་
བལྟས་ཅམ་གྱིས་ཤེས་སོ། །འདི་དག་གི་ལན་རྟོག་གི་འབར་བར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས་
རེ་རེ་བཞིན་གྱིས་ན་ཆོག་མ་ཆོག་ཆེ་ཞིང་། ཉུང་དུ་ཞིག་གིས་མཐའ་མི་ཆོད་པར་
སྤང་བས་རྟོག་གི་འབར་བའི་ལེའུ་བཞི་པར་གཟིགས་པ་ཞུའོ། །

གསུམ་པ་མདོ་སྤྱི་རྒྱ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། མདོ་སྤྱི་རྒྱ་
ལས། སྤྱིར་ལུང་མ་བསྟན་ལྟན་ཅིག་བྱུང་། །སྤྱོད་ལུལ་མ་ཡིན་གྲུབ་པ་དང་། །ཡོད་
དང་མེད་ན་ཡོད་མེད་དང་། །གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤྱོད་གཞན་སྤྱིར་། །ཞེས་རང་སྤྱོད་ལོག་
མས་ཐེག་ཆེན་སངས་རྒྱུ་གི་བཀའ་མིན་པར་རྩོད་པ་ལ་རིགས་པ་བརྒྱད་གྱིས་
བཀའ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤྱོད་དགོན་སྤྱོད་བཏུན་གྱི་མདོ་རྒྱ་
འགྲེལ་པ་ལས། །ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འདི་སངས་རྒྱུ་གི་ཆོག་ཀྱང་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་ལེགས་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་ལོག་པར་འཛིན་ཏེ་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱུ་
གི་ཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་གཏན་ཆོག་མ་རྣམས་པར་དབྱེ་བ་ལས་བཏམས་ཏེ་ཆོག་མ་
སུ་བཅད་པ་ཞེས་སྤྱོས་ཏེ། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེ་དག་ལ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་གི་བཀའ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར་སངས་རྒྱུ་གི་བཀའ་ཡིན་
པའི་གཏན་ཆོག་མ་རྣམས་པ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་ཆོག་མ་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་སྤོན་
ཏོ། །ཞེས་གསུངས། འདིར་ཁ་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པའང་ཉན་ཐོས་སྤེ་གཉིས་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བརྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བཀའ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་གོང་
དུ་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་པ་གསུམ་དག་སྤིང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅོད་
ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མཆོད་ཉིད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་
ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མཆོད་ཉིད་མི་མཐུན་པས་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བཀའ་ཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མདོ་ལས་སྤང་བོ་དང་ཁམས་དང་སྦྱེ་
མཆེད་ཡོད་ཅེས་བཤད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱང་བ་ཉིད་དུ་
བཤད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་སྦྱེ་ཞིང་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བཤད་
ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་མ་སྦྱེ་མི་འགག་ཅེས་བཤད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་
ལས་མཐོང་བ་དང་བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ན་ཕྱ་ངན་ལས་
འདས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྱ་ངན་
ལས་འདས་པའོ་ཞེས་བཤད་པས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་མཆོད་ཉིད་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡང་མ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཡོན་
ཏན་རྣམས་པ་གསུམ་ལྟ་གཤམ་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ་ཞེས་ལོག་པར་འཛིན་ཏེ། ཞེས་རྒྱ་
མཆོད་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཅོད་དོ། །

དེ་ལས་ཐེག་ཆེན་བཀའ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་བརྒྱད་གསུངས་པ་ཡང་།
སྤར་ཐེག་ཆེན་ལུང་མ་བསྟན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། རྟོག་
གའི་སྡོད་ལུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཅུང་
ཟད་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། སྦྱིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་། སྦྱ་གཞན་ཏེ་སྦྱ་རི་
བཞིན་མིན་པ་བཅས་བརྒྱད་དོ། །

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་
པའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བས། རྒྱལ་པོ་གྱི་གྱིའི་མི་ལྟས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་
པས་ལུང་བསྟན་དགོས་ཀྱང་། སྤར་མདོ་སྡེ་གང་དུའང་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་
བཀའ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། །མདོ་སྡེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར། གལ་ཏེ་འདི་དམ་པའི་ཆོས་
ཀྱི་བར་ཆད་བྱེད་པར་ཕྱིས་འགའ་ཞིག་གིས་ལུང་བ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའི་
འཛིགས་པ་བཞིན་དུ་སྤར་ནས་ལུང་མ་བསྟན། ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྟན་པའི་བར་ཆད་ཡིན་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་པ་ནི། བཏང་སྟོམས་སུ་ལུས་སོ་
སྟམ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་སྤྱན་
མངའ་བ་དང་། བསྟན་པ་སྤང་བ་ལ་བཙོན་པ་དང་། མ་འོངས་པ་མཁྱེན་པའི་མཐུས་
བསྟན་པ་ལ་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །དེ་ཉིད་
ལས། ལ་ལ་སྤར་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་བཙོན་ལྟན་འདས་ཀྱིས་
ཆེད་དུ་མ་དགོངས་ནས་མ་འོངས་པ་འདི་ལུང་མ་བསྟན་པར་ཟད་དོ་སྟམ་དུ་སེམས་
པ་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། སངས་རྒྱས་
རྣམས་ནི་མདོན་སུམ་སྤྱན། །བསྟན་པ་དག་ཀྱང་བསྤང་བར་མཛད། །དུས་ལའང་ཡེ་
ཤེས་མ་བསྐྱེབས་པ། །དེ་ཕྱིར་བཏང་སྟོམས་མི་རུང་ངོ་། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་
ཅི་ཞིག་སྟོན་ཞེ་ན། རྒྱ་གསུམ་གྱིས་མ་འོངས་པ་ན་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་ལ་
བཏང་སྟོམས་སུ་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་སྟོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་མདོན་སུམ་
པའི་སྤྱན་ཉིད་ཀྱིས་འབད་པ་མི་མངའ་བར་ཡེ་ཤེས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་པ་
བསྤང་བར་བྱ་བ་ལ་འབད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་
ཐོགས་པ་མི་མངའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་མཁྱེན་པའི་མཐུས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གཏན་ཆོག་ས་གཉིས་པ་ནི། ཐེག་དམན་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བཀའ་
མིན་པར་འདོད་པའང་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་དང་ཐེག་དམན་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བས་
གང་བཀའ་ཡིན་མིན་བྱད་པར་ཡང་ངེ་ལྟར་ཤེས། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཅོད་པ་དེ་ནི། ཐེག་
དམན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱིར་སྤྲོ་བ་དང་
མཚུངས་སོ། ། དེ་ཉིད་ལས། ལྷན་ཅིག་བྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཐེག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བར་དམིགས་ཀྱི། བྱིས་ནི་མ་ཡིན་ན་ངེ་ལྟར་འདི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས། ཞེས་གསུངས།

གཏན་ཆོག་ས་གསུམ་པ་ནི། རྟོག་གོ་བས་གསར་དུ་བརྩམས་པའང་མིན་ཏེ།
ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་འདི་རྟོག་གོ་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་འདི་ནི་རྟོག་གོ་བ་
ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུ་སྟེགས་ཅན་ནམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་དེ་ལྟ་བུ་
མི་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཏན་ཆོག་ས་བཞི་པ་ནི། གཞན་ཞིག་སངས་རྒྱས་ནས་དེས་བཤད་དོ། །ཞེ་
ན། འོ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བྱིར་བཀའ་ཉིད་དུ་བྱུབ་པོ། །དེ་ཉིད་ལས།
བྱུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འོན་ཏེ་གཞན་ཞིག་གིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
ནས་བཤད་དོ་ཞེ་ན་ནི། འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བྱུབ་སྟེ། གང་ཞིག་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས། དེ་སྐད་དུ་འཆད་པ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་
ཡིན་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཏན་ཆོག་ས་ལྔ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་
ན། འདི་ཉིད་ཡིན་དགོས་ཏེ། འདི་ལས་གཞན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས།

ཡོད་དང་མེད་ན་ཡོད་མེད་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཤམ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྩུང་ཟད་
ཅིག་ཡོད་ན་ནི། དེ་ཡོད་དང་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པར་བྱུང་སྟེ། འདི་ལས་
གཞན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཏན་ཆོག་སྤྱད་པ་ནི། མེད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆོས་ཅན། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཉག་སྤྱད་པ་ཞེས་སྤྱད་པ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་མེད་པས་སོ། །དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཏེ་མེད་ན་ནི་ཡོད་མེད་དང་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཡང་མེད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་
ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་
མེད་པར་སངས་རྒྱས་རྣམས་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། ཁོ་ན་རེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདི་ཉིད་ཐེག་ཆེན་ཡིན་པས་དེས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པོ། །ཞེ་ན། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་མིན་ཏེ། དེ་ལས་རང་ཉིད་གྲོལ་བའི་ཐབས་
བསྟན་ཀྱི་གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་ཐབས་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་དོན་ཁོ་ན་སྦྱབ་
པས་དེས་འཆང་བྱ་བར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐབས་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྦྱོད་པ་རྣམས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ཉིད་ལས། ལ་ལ་ཡོད་དང་མེད་ན་ཡོད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་བཤད་པ་གང་ཡིན་
པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་འདི་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་འདི་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོ་འཐོབ་པོ་སྟུང་དུ་སེམས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་
དུ་མི་རུང་བར་ཆོག་སྤྱད་པ། མ་ཆང་བ་དང་འགལ་བ་དང་། །ཐབས་མིན་དེ་
ལྟར་མ་བསྟན་ཕྱིར། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནི་ཐེག་པ་འདི། །ཐེག་ཆེན་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་
མིན། །མ་ཆང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་བསྟན་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་

ལས་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་བདག་ཉིད་སྐྱོ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་ཙམ་གྱི་ཐབས་ཤིག་བསྟན་པའི་བྱིར་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཅི་ཡང་
མེད་ལ། རང་གི་དོན་ཁོ་ན་གཞན་དག་ལ་བསྟན་པ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་བར་
འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། ཐེག་དམན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ཡང་མི་
རིགས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ལྗེ་སྒྲོ་ནས་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། རང་གྲོལ་བ་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་
བསམ་པ་དང་། དེའི་བྱིར་དུ་བཤད་པ་དང་། དེའི་བྱིར་དུ་སྐྱོར་བ་དང་། ཆོགས་
གཉིས་ཚུང་བ་དང་། དུས་ཆེ་གསུམ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་གྲོལ་བ་ཐོབ་ཀྱས་ལ། ཐེག་ཆེན་
ནི་དེ་ལས་ལྗོགས་པས་སོ། །དེ་ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཁོ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ཡིན་པར་ནི་མི་འོས་ཏེ། འདི་ལས་དེ་ལྟ་བུ་བསྟན་པ་མི་དམིགས་སོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐེག་པ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་པན་ཚུན་འགལ་བར་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ། བསམ་པ་དང་ནི་བསྟན་པ་དང་། །སྐྱོར་བ་དང་ནི་རྟོན་པ་
དང་། །དུས་འགལ་བྱིར་ན་དམན་པ་གང་། །དེ་ནི་དམན་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཇི་ལྟར་
འགལ་ཞེ་ན། འགལ་བ་རྣམ་པ་ལྗེ་སྟེ། བསམ་པ་དང་། བསྟན་པ་དང་། སྐྱོར་བ་དང་།
རྟོན་པ་དང་། དུས་འགལ་དག་གིས་སོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་བདག་སྤངས་
ལས་འདས་པ་ཁོ་ནའི་བྱིར་བསམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་
བྱིར་སྐྱོར་བ་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྟོན་པ་
ཡང་ཚུང་ལ་དུས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། ཆོ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་དེའི་དོན་འཐོབ་སོ། །ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལས་ནི་ཐམས་ཅད་དེ་ལས་བསྒྲོགས་པ་ཡིན་ ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་པན་ཚུན་
འགལ་བའི་བྱིར་ཐེག་པ་དམན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དམན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དེ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ནི་མི་འོས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གཏན་ཆོག་ས་བདུན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་ནི་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཏེ།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས། གཉེན་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟོམས་ན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་
བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཏན་ཆོག་ས་བརྒྱད་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སྤྱི་ཐོབ་པའི་དོན་
མིན་པའི་ཕྱིར་སྤྱི་ཐོབ་པའི་བཞེད་པར་བསམས་ནས་བཀའ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྟེན་བར་མི་
བྱུང་། །འདི་ནི་སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ཉིད་ལས། སྤྱི་
གཞན་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱི་ཐོབ་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་སྤྱི་ཐོབ་པའི་བཞེད་
ཀྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་པར་རིག་པར་ནི་
མི་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱི་ཐོབ་གསུམ་ལ་འཇུག་ཅིང་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་ནི་བཀའ་
ཡིན་ལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི། མདོ་སྤྱི་ལ་མི་འཇུག་ །འདུལ་བ་ལ་མི་སྤྱང་།
ཆོས་ཉིད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་ཆོས་
ཅན། བཀའ་ཡིན་ཏེ། ཡུམ་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྤྱི་ལ་འཇུག་ །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་འདུལ་བ་ལ་སྤྱང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་ཡང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་ལས། ལ་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བཀའི་མཆན་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་མདོ་སྤྱི་ལ་ཡང་འཇུག་ །འདུལ་བ་ལ་ཡང་
སྤྱང་། ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བ་ཉིད་ཡིན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རོ་
བོ་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་ ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་

མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་སྤྱད་སེམས་ན། དེའི་སྤྱིར་མཆན་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་ཆོག་མ་སྟེ་
བཅད་པ། རང་གི་མདོ་ལའང་འཇུག་པ་དང་། །རང་གི་འདུལ་ལའང་སྤང་སྤྱིར་
དང་། །ཟབ་པའི་སྤྱིར་དང་རྒྱ་ཆེའི་སྤྱིར། །ཆོས་ཉིད་དང་ནི་འགལ་བ་མེད། །ཆོག་མ་
སྟེ་བཅད་པ་འདིས་ཅི་སྟོན་ཞེ་ན། འདི་ནི་རང་གི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལའང་འཇུག་
པ་ཁོ་ནའོ། །རང་གི་ཉོན་མོངས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་འདུལ་བ་ལ་ཡང་སྤང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་
བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་ཆོས་ཉིད་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཛོམ་
པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཉིད་ནི་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་མཆན་ཉིད་དང་འགལ་
བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞན་ཡང་། དེད་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་འོད་སྤང་ནས་སེང་གའི་བར་སྒྲ་མ་
བརྒྱད་དེ་བཤད་པས་བཀའ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་ཡང་བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་
སོགས་པའི་སྒྲ་མ་བརྒྱད་དེ་བཤད་པས་བཀའ་ཡིན་པར་མཚུངས་སོ། །དེད་ཐེག་
དམན་ནི། ཁྱེད་དང་གཉིས་ཀས་བཀར་འདོད་པས་བཀའ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན།
རིག་བྱེད་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་ཐལ། གཞན་གཉིས་མཐུན་པར་བདེན་པར་འདོད་པ་
ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ལ་རྩོད་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱིར་བཀའ་མིན་
ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན། ཉོན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆོས་ཅན། བཀའ་མིན་པར་ཐལ། རྩོད་པ་དང་
བཅས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱི་རོལ་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པར་རྩོད་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱི་བ་
རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་མཐུན་པར་རྩོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོན་པ་ལ་མཐོང་
ལམ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། བཅུ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་དང་། བཅུ་དྲུག་ཏུ་

འདོད་པ་དང་། བདག་མེད་མཐོང་བ་རྗེས་སུ་འདོད་པ་དང་། བཏགས་ བར་འདོད་པ་
དང་། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མར་འདོད་པ་དང་། གཞུགས་ཅན་རྣམས་སྐད་
ཅིག་ཏུ་མི་འདོད་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་རྗེས་སུ་ཡོད་མེད་དུ་འདོད་པ་དང་། ཐོབ་
པ་སོགས་རྗེས་སུ་ཡོད་མེད་དུ་འདོད་པ་དང་། གཞུགས་མེད་ན་གནས་གཞན་དང་།
གཞུགས་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་དང་། བར་དོ་ཡོད་མེད་དང་། འདུལ་བ་ལ་པམ་བས་
སྟོམ་པ་གཏོང་མི་གཏོང་སོགས་དང་། དཔྱུལ་བའི་གཤེད་མ་སེམས་ཅན་ཡིན་མིན་
སོགས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཚུད་ལན་མཛད་དེ་བཀག་གོ།

པར་བྱང་སྒྲིབ་ཆོག །

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབས་སྤྱང་། །
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་པག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
རེས་ལེགས་ཞོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་ནང་བསྐྱུན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་
འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྐྱེད་སྒྲིབ་ཆོག་ཏུ་ཤུགས་དགོ་སྤྱར་ཆོས་སྤྱི་
བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ། ། དགོའོ། །